Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2023. március 3., péntek
LXXV. évfolyam
51. (21322.) sz.
Ára: 4 lej
(előfizetőknek 1,88 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Kísérleti programot indítana a Solidaris Egyesület

Egyre kevesebb szülő tudja állni gyereke délutáni oktatását

Felvételünk illusztráció Fotó: Nagy Tibor (archív)

Délutáni oktatást szeretne elindítani Marosvásárhelyen a Solidaris Egyesület, olyan gyerekek számára, akiknek a családja nem tudja megengedni magának, hogy kifizesse az ezzel járó költségeket. A kísérleti program elindításához olyan pedagógusokat keresnek, akik önkéntesen vállalnák, hogy heti egy-két alkalommal foglalkoznak a gyerekekkel.

Menyhárt Borbála

A program a magyar nyelvű elemi oktatásban (0-IV. osztály) tanuló, nehezebb sorsú diákokat célozza meg, a délutáni felügyelet és az oktatás, a házi feladatok elkészítése mellett pedig meleg ebédet is biztosítanának a gyerekeknek.

Sajó Norbert, a Solidaris Egyesület vezetője rámutatott, egyre inkább azt tapasztalják, hogy komoly anyagi erőfeszítést jelent, elsősorban a többgyerekes, egyszülős vagy hátrányos helyzetű családoknak

(Folytatás a 4. oldalon)

Online is benyújthatóak a kérvények

Március elsejétől pályázhatnak a gazdák a Mezőgazdasági Intervenciós és Kifizetési Ügynökségnél. A pályázatokat május 15-ig fogadják az IPA online rendszerben is. Egyetlen kérést kell kitölteniük és benyújtaniuk a mezőgazdászoknak akkor is, ha egy megyében több helységben levő területekre igényelnek támogatást.

4.

Épített örökségünk

A Segesvárt Erzsébetvárossal összekötő országútról déli irányba elágazó út dimbes-dombos vidéken vezet el egy eldugott faluba, Keresdre. Talán éppen eldugott helyéért kapta nevét a település, amely Bethlen-birtokként ismeretes. Szerencsés fekvésének tulajdonítható, hogy kastélya négy és fél évszázadon át épségben megmaradt.

5.

A jövő nemzedéke veszi hasznát

Folytatódik az oktatási és közösségi infrastruktúra kiépítése Ákosfalva községben. A községközpont új tanintézményének átadása után most néhol építenek, máshol felújítanak vagy felszerelnek iskolákat, de egyéb, kapcsolódó célú középület is lesz

17.

Manóház az otthon melegével

Több mint két éve nyitotta meg kapuit Dicsőszentmártonban a magyar tannyelvű óvoda, napközi otthon és bölcsőde. A korszerű kivitelezésű kétszintes óvoda és bölcsőde vezetőjével, Varga Renátával az óvoda működéséről, a gyereklétszámról, az intézményben uralkodó otthonos légkör fenntartásáról beszélgettünk.

17.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. március 31-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a 0265-212-304-es telefonszámot!

Aktuális

Jani a kormánypalotában

Benedek István

Világpremiert hozott számunkra a naptári tavasz, most már mesterséges intelligenciát is igénybe vesznek a kormány munkájában. A hónap első kormányülésén mutatta be a kabinet tábornoka a Ion névre „hallgató” tiszteletbeli tanácsadóját, „aki” voltaképpen egy robot, és az állampolgárokkal való kapcsolattartással lesz megbízva. Ez szép, kérdésnek csak annyi marad, hogy ki fog odabent rá hallgatni?

Már az új „tanácsadó” bemutatása sem ment egy jó adag hencegés nélkül, mert ezt a robotot teljesen egyedülálló hazai fejlesztés eredményeként léptették színre, miközben a technikai alapját minden bizonnyal az internet népét az utóbbi időben felkavaró csevegőrobot, a hírneves ChatGPT képezi. Ha azzal rivalizálni képes technikát önállóan kitaláló zsenik lennének a regáti kormány fizetéslistáján, nem így nézne ki ez az ország, amilyennek ismerjük. Azokat a szakikat rég megvette volna kilóra valamelyik techóriás, mert azok mostanában milliárdjával öntik a dollárjaikat ebbe a technológiába, és annak a pénznek a jelentős részével a szakértelmet fizetik meg.

Annak is van ám egy különös bája, hogy a miénk az első kormány, amelyik ezt a technológiát beveti. Valószínű, hogy ez a mesterséges intelligencia jócskán fog még fejlődni. De jelen állapotában a híres csevegőrobot egy nagyon olvasott, hatalmas információhalmazt ismerő „valaki”, ám az információk mögötti mélyebb összefüggések

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁRCIUS

3., péntek

A Nap kel
6 óra 59 perckor,
lenyugszik
18 óra 11 perckor.
Az év 62. napja,
hátravan 303 nap.

Isten éltesse!

Ma **KORNÉLIA**, holnap **KÁZMÉR** napja. **KÁZMÉR**: a lengyel eredetű Kazimír férfinév magyaros alakja, jelentése: alapít, hirdet + béke

IDŐJÁRÁS

Felhőátvonulások
Hőmérséklet:
max. 10 °C
min. 3 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. március 2.

1 EUR	4,9218
1 USD	4,6360
100 HUF	1,3145
1 g ARANY	273,0755

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	11, 8, 38, 7, 31 +9	NOROC PLUS: 2 6 4 1 0 1
Loto 5/40	7, 39, 26, 3, 1, 35	SUPER NOROC: 4 0 0 6 0 6
Loto 6/49	48, 33, 5, 45, 29, 49	NOROC: 1 9 6 3 1 9 3

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Március 3. péntek:
* 17.00 óra: Galaci Suporter Club Oţelul – FK Csíkszereda (2. liga, 18. forduló)
* 20.00 óra: Kolozsvári FCU – Konstancai FCV Farul (Szuperliga, 29. forduló)
* 21.15 óra: Ferencvárosi TC – Mezőkövesd Zsóry FC (NB I, 22. forduló)

Március 4., szombat:
* 12.00 óra: Sellemberki CSC 1599 – Bukaresti Dinamo 1948 (2. liga, 18. forduló)
* 14.30 óra: Temesvári Politehnica – Jászvásári CSM Politehnica (2. liga, 18. forduló)
* 15.15 óra: Kisvárda Master Good – Kecskeméti TE (NB I, 22. forduló)
* 17.00 óra: FC Universitatea 1948 Craiova – Botosáni FC (Szuperliga, 29. forduló)
* 18.45 óra: Paksi FC – Zalaegerszegi TE FC (NB I, 22. forduló)
* 20.00 óra: Bukaresti Rapid 1923 – Nagyszebeni Hermannstadt (Szuperliga, 29. forduló)
* 21.15 óra: MOL Fehérvár FC – Vasas FC (NB I, 22. forduló)

Március 5., vasárnap:
* 11.00 óra: Bukaresti CSA Steaua – Nagybányai Minaur (2. liga, 18. forduló)
* 13.00 óra: CS Mioveni – Chindia Târgovişte (Szuperliga, 29. forduló)
* 15.30 óra: Petrolul 52 Ploieşti – CSU Craiova (Szuperliga, 29. forduló)
* 16.00 óra: Budapest Honvéd – Puskás Akadémia FC (NB I, 22. forduló)
* 19.30 óra: Újpest FC – Debreceni VSC (NB I, 22. forduló)
* 21.00 óra: Aradi UTA – Bukaresti FCSB (Szuperliga, 29. forduló)

Március 6., hétfő:
* 18.00 óra: FC Voluntari – Campionii FC Argeş Piteşti (Szuperliga, 29. forduló)
* 20.00 óra: Diósgyőri VTK – Gyirmót FC Győr (NB II, 26. forduló)
* 20.30 óra: Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – Kolozsvári CFR 1907 (Szuperliga, 29. forduló)

A román bajnoki mérkőzéseket a DigiSport, a Prima Sport és az Orange Sport, a magyar NB I-es és NB II-es találkozókat az M4 Sport és az M4 Sport+ televízió közvetíti.

Közel 60 ezer italgyártó és -forgalmazó regisztrált eddig

Az italcsomagolások visszaváltó rendszerét november 30-ától vezetik be Romániában. Jelenleg a betétdíjas rendszer kiépítése zajlik, amelynek egyik fontos eleme a cégek regisztrációs kötelezettsége. A betétdíjas rendszer üzemeltetője, a RetuRO közlése szerint február 28-ig összesen 55.000 gazdasági szereplő aktiválta felhasználói fiókját az online platformon. Közülük 23.145-en a törvényben előírt eljárásnak megfelelően be is fejezték a regisztrációt.

„A betétdíjas rendszer az elmúlt évtizedek egyik legnagyobb logiszikai beruházása Romániabam, amellyel több millió italcsomagolás visszaváltását fogjuk lebonyolítani. Olyan egységes országos rendszert építünk ki, amely által csökkenteni tudjuk a környezetbe jutó szemetet, növeljük a szelektív hulladékgyűjtés arányát és az újrahasznosítás mértékét is. Ezért is fontos, hogy a kisboltoktól a nagyáruházakig, az ásványvízgyártóktól a vendéglátóhelyekig minden palackozott vizet, üdítőitalt, sört, bort, szeszes italokat gyártó és árusító vállalkozás regisztráljon a betétdíjas rendszer működtetőjénél. Eddig közel 60 ezren regisztráltak, akik ezt elmulasztották, első körben figyelmeztetésre, majd pénzbírságra is számíthatnak” – közölte *Tánczos Barna* környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti miniszter.

Mostantól az Országos Környezetvédelmi Őrség akciót indít, amelynek keretében azt ellenőrzik, hogy a palackozott italokat gyártó és forgalmazó vállalkozások eleget tettek-e kötelezettségüknek, a február 28-ai határidőig regisztráltak-e a betétdíjas rendszerbe. A kereskedelmi egységeknek a betétdíjas rendszer üzemeltetője, a RetuRO korábban elindított felületén kellett regisztrálniuk, azt követően, hogy az üzemeltető többször felhívta erre a figyelmüket. Az Országos Környezetvédelmi Őrség most arra figyelmeztet, hogy akik elmulasztották vagy nem fejezték be a regisztrációt, minél hamarabb pótolják a mulasztást. Azok a vállalkozások is kötelesek regisztrálni, amelyek ezt követően kezdenek el italt gyártani vagy árusítani. A regisztráció elmulasztása 20.000 és 40.000 lej közötti pénzbírságot von maga után. Első lépésben a környezetvédelmi őrség biztosai felszólítják a gazdasági szereplőt, hogy 30 napon belül tegyen eleget regisztrációs kötelezettségének.

A betétdíjas rendszerben a vásárlók 50 banis betétdíjat fizetnek minden megvásárolt ital (víz, üdítőital, sör, almabor, bor, szeszes ital) árában. A rendszer az üvegből, műanyagból vagy fémből készült, 0,1 liter és 3 liter közötti űrtartalmú, nem újratölthető csomagolásokra vonatkozik. A könnyű felismerhetőség érdekében a rendszerben részt vevő termékeket egyedi logóval fogják jelölni. A kiürítése után a fogyasztónak a kiskereskedők által kialakított visszavételi pontok egyikére kell majd vinnie a palackot, gyakorlatilag az ország bármelyik üzletébe. Az üres csomagolásért cserébe a helyszínen visszakapja az eredetileg kifizetett garancia összegét anélkül, hogy a blokkot fel kellene mutatnia, még akkor is, ha a terméket nem az adott helyen vásárolta.

(RMDSZ-tájékoztató)

Forrás: RMDSZ

Megyei hírek

György Zsolt gitárestje

Március 3-án, pénteken este 8 órától György Zsolt gitárestjére várják az érdeklődőket Marosvásárhelyen, Döme Forradalom utca 4. szám alatti zenés kocsmájába.

Feszt Petőfi – minifesztivál a színházban

A Petőfi 200 bicentenáriumi rendezvénysorozathoz kapcsolódva a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata március 14-15-én Feszt Petőfi címmel minifesztivált szervez a színház Underground termében. 14-én, kedden 19 órakor kvízversennyel kezdődik a program, 15-én, szerdán 13 órától 16 óráig Privátban Petőfi címmel különleges, személyre szabott, interaktív versélményt kínálnak a színészek az Undergroundban berendezett felolvasósarokban. 16 órakor bemutatják Kemény Zsófi Az aranykor fénykora című könyvét. 17 órától folytatódik a versek felolvasása. 18 órakor kezdődik a Tompa Miklós Társulat új bemutatója, Petőfi Sándor Az apostol című elbeszélő költeményének Szabó Róbert Csaba és Kiliti Krisztián által színpadra adaptált kísérleti színházi előadása. Mivel a helyek száma korlátozott, harminc néző a jegymester.hu-n vásárolhat jegyet az előadás előtti három napban. 20 órától slammergála lesz, amelyen magyarországi és erdélyi neves előadók lépnek fel: Kemény Zsófi, Mészáros Péter, Horváth Benji és André Ferenc. 22 órától Tompa Pilvaxer Band néven a Tompa Miklós Társulat színészzenekara Apostolache Zeno által megzenésített Petőfi-verseket ad elő. A minifesztivál alatt az Underground terem Pilvax kávéházként működik: március 14-én 19 órakor nyit, 15-én 10 órától a rendezvény végéig lesz nyitva (bejárat a színház hátsó udvaráról).

Románia hangja – regionális válogató

Regionális válogatót tartanak a Románia hangja (Vocea României) tehetségkutató versenyt szervezők. A Maros megyei érdeklődőket a kolozsvári Golden Tulip szálloda nagytermében hallgatják meg március 19-én. Feliratkozni a vocearomaniei.protv.ro honlapon lehet, bővebb tájékoztatás a 0751-118-482-es telefonszámon.

Bevásárlóközpontból lopott

A marosvásárhelyi rendőrök március elsején azonosítottak egy 25 éves koronkai férfit, aki a gyanú szerint február 26-án egy megyeszékhelyi bevásárlóközpontból 500 lej értékben tulajdonított el élelmiszert. Az illetőt 24 órára őrizetbe vették, majd előzetes letartóztatásba helyezték.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

RENDEZVÉNYEK

Castrvm Novis – filmvetítés és beszélgetés

A Maros Megyei Múzeum Csütörtök a múzeumban rendezvénysorozata keretében március 16-án 18 órától a Castrvm Novis: Jövőt építeni a múltból című dokumentumfilm vetítésére hívja a nagyérdeműt a múzeum várbeli épületének multimédia-termébe. A vetítést beszélgetés követi Fábián Andor rendezővel, aki a múzeum mikházi tevékenységeinek népszerűsítésében működik közre. Fábián Andor dokumentumfilmje a nagyszebeni Castrvm Novis Egyesület történetét és a Szeben megyei Keresztynsziget községhez kötődő római hagyományok megőrzéséért végzett munkáját mutatja be. A Római Limeskutató Központ eseménye az idei, augusztus 5-i Római fesztivál népszerűsítésére szervezett rendezvénysorozat része. A vetítésen múzeumi látogatójeggyel lehet részt venni, ami felnőtteknek 15, diákoknak 3, nyugdíjasoknak 7 lejbe kerül. A helyek száma korlátozott, helyfoglalás a 0749-912-992-es telefonszámon vagy a pr@muzeulmures.ro e-mail-címen.

Rádió a színpadon

A Marosvásárhelyi Rádió, működésének 65. évfordulója alkalmából, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatával közösen születésnapi rádiómaratont szervez március 8-án, szerdán a színház épületében. Reggel 7 órától este 6 óráig a rádió a nagyszínpadról élő zenével, illetve koncerttel fűszerezve közvetíti műsorait. A nyílt (nő)napra minden érdeklődőt várnak.

Nőnapi bál a nyugdíjasoknál

A Maros Megyei Magyar Nyugdíjasok Klubja március 10-én, pénteken nőnapi bált tart. Érdeklődni, jelentkezni a 0744-928-299-es telefonszámon lehet naponta 9 és 14 óra között.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSAK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, **e-mail:** reklam@e-nepujsag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Az omlásveszélyes épületek földrengésbiztossá tételének felgyorsítását célzó tervezetet fogadott el a kormány

Az omlásveszélyes épületek földrengésbiztossá tételének, a közpénzekből megvalósuló felújítási munkálatok engedélyezésének felgyorsítását célzó törvénytervezetet fogadott el szerdai ülésén a kormány.

A fejlesztési minisztérium által kidolgozott jogszabály szerint egy társasház esetében elegendő lesz a tulajdonosok többségének (nem feltétlenül mindegyikének) beleegyezése a földrengésbiztonsági munkálatok kérvényezéséhez, a felújításhoz pedig már nem lesz szükség önrészre, annak elvégzését a programba bekerülő ingatlanok esetében 100 százalékban közpénzből fedezi a szaktárca.

A parlament elé kerülő törvénytervezet másik fontos újdonsága az, hogy betiltaná rendezvények szervezését a veszélyeztetett ingatlanokban és ideiglenesen – az épület felújításáig – az ezekben található lakrészek bérbeadását is.

A tervezet szerint a „láthatóan sérülékeny” épületek szakértői statikai vizsgálatát legkésőbb 2024. január elsején kezdik meg és jövő év június 1-ig fejezik be a kórházak, óvodák, iskolák és minden más közintézmény esetében, illetve legkésőbb 2025-től kezdődően – másfél éves határidőn belől – végzik el a társasházak esetében. A törvénytervezet parlamenti elfogadása felgyorsíthatja a veszélyeztetett épületek megerősítését célzó, egyébként már megkezdett programokat.

Cseke Attila fejlesztési miniszter szerdán kiadott közleménye szerint a tárca rekordidő alatt, egy héttel a pályázás lezárása után véglegesítette az állami költségvetésből beindított földrengésbiztonsági programra érkezett pályázatok elbírálását, és közzétette az első 50 épület listáját, amelyek felújítására pénzt biztosít. Az első 50 épület között 19 iskola és egyéb tanügyi intézmény, 3 kórház és 11 társasház található. A pályázati határidő lejártáig 366 kérés érkezett. Ebből a keretből a szaktárca idén 500 millió lejre írhat alá finanszírozási szerződést.

A kormány a február 6-i törökországi földrengést követően jelentette be, hogy az uniós finanszírozású helyreállítási programból is jelentős pénzösszeget – több mint félmilliárd eurót – fordít épületek megerősítésére, a fejlesztési minisztérium pedig eddig 100 település 238 veszélyeztetett épületének biztonságossá tételére írt már alá finanszírozási szerződést 441 millió euró értékben.

A kormány két hete szeizmikus kockázatelemzéssel megbízott tárcaközi vegyesbizottságot is létrehozott, miután nem sokkal a törökországi és szíriai tragédia után Târgu Jiu környékét is több ízben közepes erősségű – több mint ezer utórengéssel járó – földmozgás rázta meg. A testület a 35, omlásveszélyesként nyilvántartott iskolaépület megerősítését jelölte ki a legsürgősebb feladatként, és elkezdődött az érintett osztályok elköltöztetése.

Romániát több aktív földrengészóna veszélyezteti. A legnagyobb pusztítást eddig a Kárpátok kanyarulatának több mint 100 kilométeres mélységében található Vrancea szezmikus térségből kiinduló, évszázadonként legalább kétszer bekövetkező földmozgások okozták. A legutóbbi, 1977. március 4-i nagy földrengésben 35 ezer lakás semmisült meg, 1578-an haltak meg (több mint 1400-an Bukarestben), és több mint 11 ezer volt a sérültek száma.

A fővárosban 358, piros koronggal is megjelölt, kiemelten omlásveszélyes épületet tartanak nyilván, amely szakértők szerint szinte bizonyosan össze fog dőlni a következő erős földrengésben. Az utóbbi három évtizedben a veszélyeztetett épületek alig tíz százalékának felújítását sikerült csak államilag támogatott programokból elvégezni, mert ezekre csak olyan társasházak iratkozhattak fel, amelyekben valamennyi tulajdonos vállalta az önrész kifizetését.

Másrészt eddig nem létezett olyan előírás, amely megakadályozta volna a veszélyeztetett ingatlanok bérbeadását. Ilyen körülmények között a gyakran másutt lakó tulajdonosoknak – akik nem saját életüket vitték vásárra – nem állt érdekükben a felújítás, hiszen mindig találtak bérlőket, akik hajlandók voltak kockáztatni, hogy olcsón jussanak lakáshoz vagy üzlethelyiséghez Bukarest belvárosában. *(MTI)*

Mesterséges intelligenciát alkalmazó „tiszteletbeli tanácsadó” segíti a kormány munkáját

Egy mesterséges intelligenciát (AI) alkalmazó, ION-nak nevezett beszélő robot segíti ezentúl a kormány munkáját, amelyet a szerdai kormányülésen „tiszteletbeli tanácsadóként” mutatott be kollégáinak és az ország lakosságának Nicolae Ciucă miniszterelnök.

„A ION projekt egy olyan rendszer, amely mesterséges intelligencia segítségével a közösségi médiában megjelenő információkból gyorsan és automatikusan rögzíti a romániaiak véleményét, nézeteit és kívánságait” – magyarázta a kormányfő. Ciucă elmondta: több romániai egyetem és vállalat AI-szakértőiből álló önkéntes munkacsoport dolgozik a ION projekt fejlesztésén, nekik köszönhetően a bukaresti kormány lehet az első, amely mesterséges intelligenciát használ tanácsadóként. A kezdeményezésről beszámoló média szerint ION egyfajta ügyfélszolgálati terminálja lesz a kormánynak, amely a közhangulat alakulásáról, a közösségi oldalak legvitatottabb témáiról, az embereket foglalkoztató legégetőbb gondokról hivatott szintéziseket készíteni a kormánytagoknak.

Ahhoz azonban, hogy feladatát elláthassa, ION-nak rengeteg információra van szüksége és sokat kell még tanulnia. Az állampolgárok a ion.gov.ro honlapon vehetik fel a kapcsolatot a kormány tiszteletbeli tanácsadójával, de a tervek szerint később ION is felkeresi őket, legalábbis a projekt fejlesztői azt tervezik, hogy elviszik az ország kis- és nagyközösségeibe, különböző rendezvényekre.

ION egy környezetét tükröző embernagyságú, mondandóját felirat formájában is megjelenítő monitorként vett részt a kabinet ülésén, Ciucă pedig felhívta a figyelmet arra, hogy a ION név tükörképe a román NOI (mi) személyes névmásnak. A kormányfő szerint a robot óriási tanulási kapacitással rendelkezik, és ezt bemutató párbeszédet kezdeményezett vele, felszólítva, hogy szóljon néhány szót a jelenlevőkhöz.

Miután bemutatkozott, ION elmondta, az a szerepe, hogy tükrözze a román társadalmat.

ION-nak a jelek szerint rengeteg dolga volt első munkanapján: a megadott internetes cím több órán keresztül elérhetetlennek bizonyult, csütörtökön pedig a robot csak annyit jelzett a számára küldött üzenetek kapcsán, hogy rögzítette azokat, de nem válaszolt rájuk. *(MTI)*

Lemondott a görög közlekedési miniszter

Emberi hiba okozta a vonatszerencsétlenséget

Politikai felelősséget vállalt a legalább negyven ember halálát okozó vonatszerencsétlenségért Kosztasz Karamanlisz, az infrastruktúráért és a közlekedésért felelős görög miniszter. Larissza állomásfőnökét letartóztatták, egy szakszervezeti vezető szerint emberi hiba okozta a balesetet.

A vonatokat üzemeltetető Hellén Vasutak munkavállalói érdekképviseletének vezetője, Nikosz Cikalakisz a sajtónak nyilatkozva azt mondta, hogy az első helyzetfelmérésen azt állapították meg, hogy emberi hiba okozta egy tehervonat és egy 350 főt – többnyire egy háromnapos karneváli hosszú hétvégéről Athénba visszatérő egyetemistákat – szállító utasszállító ütközését. Cikalakisz azt is hozzátette, hogy ilyen súlyos baleset rendszerint többféle rendellenesség együttes hatására következhet be, a végső következtetések levonására még várni kell. Az biztos, hogy a balesetet az okozta, hogy a két vonat nagy sebességgel azonos sínen haladt, és összeütközött. A larisszai vasútállomás vezetőjét gondatlanságból elkövetett emberölés és súlyos testi sértés vádjával letartóztatták, ő azonban tagadja a bűnösségét.

A görög vasutak súlyos létszámhiánnyal küzdenek

Több szakszervezet is hangsúlyozta, hogy a görög vasutak súlyos létszámhiánnyal küzdenek, Cikalakisz szerint 2000 vasúti dolgozó munkáját mindössze 750-en végzik el. Más szakszervezetek szerint régóta gondok vannak az elektronikus figyelmeztető rendszerekkel, amelyek a sínen a vonat előtt lévő veszélyekre figyelmeztetnének.

A baleset miatt lemondott az infrastruktúráért és a közlekedésért felelős görög miniszter, Kosztasz Karamanlisz.

– Amikor valami ennyire tragikus történik, lehetetlen úgy tenni, mintha semmi nem történt volna – mondta Karamanlisz. – Ezt nevezik politikai felelősségnek. Felelősséget vállalok a görög államnak és a görög politikai rendszernek a múltban elkövetett tévedéseiért. Szívemből szóló együttérzésemet szeretném kifejezni az áldozatok családjának.

A személyvonat első két kocsija gyakorlatilag teljesen megsemmisült, a belsejük kigyulladt és kiégett, ezekből senki nem kerülhetett ki élve. A második két kocsi kisiklott, a rajta ülők súlyos sérüléseket szenvedtek. *(Euronews)*

Ország – világ

Stagnált a munkanélküliségi ráta januárban

Januárban a tavaly decemberben jegyzett 5,6 százalékon stagnált a munkanélküliségi ráta Romániában – közölte csütörtökön az Országos Statisztikai Intézet (INS). A 15 és 74 év közötti munkanélküliek száma 465 ezerre volt tehető az idei első hónapban. Ez kevesebb az egy hónappal korábban regisztrált 468.400 személynél és az egy évvel korábban jegyzett 495.600-nál is. A nők körében 0,5 százalékponttal alacsonyabb volt a munkanélküliség, mint a férfiaknál (a nőknél 5,3 százalék, a férfiaknál 5,8 százalék). A fiatalok (15-24 év közöttiek) körében továbbra is magas, 22,2 százalékos munkanélküliséget jegyeztek. *(Agerpres)*

Megtarthatja párttagságát Gerhard Schröder

Nem zárják ki a Német Szociáldemokrata Pártból (SPD) Gerhard Schröder volt kancellárt a Kremlhez fűződő viszonya miatt – döntött a volt kancellár párttagságának ügyében másodfokon eljáró testület. Az orosz államfő, Vlagyimir Putyin barátjaként számon tartott volt kancellárt évek óta kritizálják pártjában orosz kapcsolatai miatt. Az Ukrajna elleni háború kezdete óta a korábbinál is élesebbé váltak a bírálatok. Gerhard Schröder a nyomás hatására tavaly májusban megvált orosz vállalati tisztségeitől, de jelezte, hogy bár „hibának” tartja az Ukrajna elleni háborút, továbbra sem hajlandó szakítani az orosz elnökkel. *(MTI)*

Huszonkét napot élt túl egy kutya a romok alatt

Aleks, a szibériai husky 22 napot élt túl a romok alatt a törökországi Hatayban, ahol február elején pusztított földrengés. Murat Arici, a kutya gazdája azt követően hívta az állatvédelem mentőcsapatát, hogy meghallotta kutyája ugatását egy kétemeletes ház romjai alól. A mentőknek kedden sikerült kiszabadítani a huskyt. Az ebet nyomban megvizsgálták, majd kórházba szállították – számolt be róla csütörtökön az aa.com.tr angol nyelvű török hírportál. Embert élve utoljára február 18-án sikerült kimenteni. Törökországban és a szomszédos Szíriában időközben 50 ezer fölé emelkedett a február 6-i földrengések halálos áldozatainak a száma, a katasztrófában 185 ezer épület dőlt össze vagy szenvedett komoly károkat. A hatóságok tízezernél is több utórengést jegyeztek fel. *(MTI)*

Londoni rezidenciájuk elhagyására kérte Harry herceget és feleségét az udvar

A windsori uralkodói rezidencia közvetlen közelében lévő nagy-britanniai otthonuk, a Frogmore Cottage elhagyására kérte az udvar Harry herceget és amerikai feleségét, Meghan hercegnőt – közölte a házaspár szóvivője. A bejelentés, hogy Harryt és Meghant gyakorlatilag kiköltöztették egyetlen nagybritanniai lakóhelyükről, nem egészen néhány héttel követi a herceg világszerte hatalmas feltűnést keltő, Spare (Tartalék) című könyvének megjelenését. Harry a 407 oldalas műben meglehetősen kényes részleteket tárt a nyilvánosság elé a királyi család életéből, és mindezt nem kevésbé kényes további részleteket felfedő interjúk sorával tetézte. *(MTI)*

Jani a kormánypalotában

(Folytatás az 1. oldalról)

értelmezésével akadnak még – nem is kicsi – gondjai, így képes lehengerlő magabiztossággal almaleverő bunkóságokat képernyőre vetni. Nem véletlen, hogy maguk a készítői sem győzik hangsúlyozni, hogy egy segédként kell „őt” kezelni, nem ajánlott emberként megbízni benne. Erre nálunk „kinevezik” kormányfői tanácsadónak. Ilyen kormánynak ez is pont jó lesz.

Az úgy magában nem rossz, hogy a kormányunk fogékony a technológiai újdonságokra, csak ott a gond, hogy ezek az ínyencségek nem pótolják a hozzáértést. A technika csak eszköz, ami megkönnyítheti az emberek dolgát, de ahhoz az adott embereknek kéne tudniuk, hogy mit is akarnak éppen végezni, és az sem árt, ha még értenek is hozzá valamit. Példának ott a kormány legutóbbi digitalizált hadművelete, a tavalyi népszámlálás. Ugye az önkitöltéses szakaszban ez egy weboldalon ment, majd a második részben táblagépekkel, digitális adatbázisban dolgoztak a kérdezőbiztosok. Mégsem sikerült pontosan összeszámolni, hányan lakják ezt a szép országot, és azok az emberek milyen nyelven beszélnek, milyen vallásfelekezethez tartoznak. Az összeírás papírral és ceruzával jobban ment már évszázadokkal ezelőtt is. Mert a lényeg a munkán van. Pont ezért nem várható csoda Janitól sem, mert amit elmondanak majd neki az adófizetők, ugyanazt akár postagalambra akasztott levélben is közölhetnék a kormánnyal. A lényeg, hogy az a bizonyos információ kihez jut el, és azt az illetékest milyen cselekvésre fogja késztetni.

Egyre kevesebb szülő tudja állni gyereke délutáni oktatását

(Folytatás az 1. oldalról)

megoldást találni arra, hogy a gyerek a tanórák után délutáni programban vehessen részt, ott étkezhessen, és a házi feladatot is megoldhassa, a szülő pedig, aki legtöbbször du. 4-kor, 5-kor szabadul a munkahelyéről, addig biztonságban tudhassa a csemetéjét.

– Egyre nagyobb kihívást jelent ez a családok számára. Azt tapasztaljuk, hogy nemcsak a hátrányos helyzetűek, hanem lassan a középosztályhoz tartozó családok sem igazán engedhetik meg maguknak az iskolákban szervezett úgynevezett after-school programokat, ugyanis egy gyerek esetében az ebéd, valamint a pedagógusnak járó juttatás költségei legkevesebb havi 600 lejre rúgnak. Egy háromgyerekes családnak ez havi 1800 lejes anyagi terhet jelent. Ugyanakkor komoly megpróbáltatás az este 6-7 órakor, egy ledolgozott nap után hazaérő szülő számára napirenden lenni még az iskolai teendőkkel is. Elgondolkodtunk, hogy ha a középosztálybeli családok számára komoly anyagi terhet jelent a gyerek délutáni programban való részvétele, akkor mihez kezdenek a hátrányos helyzetű családok, ahol nincs nagyszülő, aki felügyelhet tanórák után a gyerekre, a kisdiák a házi feladattal ugyanúgy napirenden kell legyen, ebédelnie kell valahol, és a szülő késő délutánig dolgozik – vázolta fel dióhéjban a sok szülőnek fejfájást okozó problémát az egyesület vezetője.

Ezért született az ötlet, hogy Elemózsia néven, kísérleti programként, elindítanák a 0-4 osztályos diákoknak szánt délutáni oktatást, első körben heti egy alkalommal és 12 kisdiákkal, egyelőre egy belvárosi iskolában.

Az egyesület első lépésben felhívást tett közzé, amelyben önkéntes pedagógusokat keres, akik vállalnák, hogy hetente egyszer, 12-17 óra között foglalkoznak a gyerekekkel. Eddig egy pedagógia szakon tanuló diáklány jelentkezett, de szükség volna még néhány jelentkezőre, akik komoly szakmai tapasztalattal rendelkeznek a gyerekekkel való foglalkozás terén, és akikre számíthatnak.

– Reménykedünk, hogy talán akadnak nyugdíjas pedagógusok, akik szeretettel kapcsolódnának be heti egy-két alkalommal, néhány órára a kisiskolások mindennapjaiba, és szívesen kamatoztatnák az egy életen át felhalmozott tudást annak érdekében, hogy segítsenek olyan gyerekeknek, akiknek a szülei nem tudnak befizetni az iskolai after-school programra – tette hozzá Sajó Norbert.

A tervek szerint a kísérleti programot már a tavasszal elindítanák, amint megtalálják a megfelelő szakembereket, akik vállalják ezt a feladatot, egyeztetnek majd a tanintézet vezetőségével a szükséges terem kapcsán.

Az elkövetkezőkben pedig, amennyiben lesz rá igény, és látják, hogy működik, fenntartható a program, megpróbálnák majd kiterjeszteni újabb iskolákra.

– Ha az lesz a tapasztalat, hogy ennek van létjogosultsága, akkor bízunk abban, hogy a támogatóink, de akár a város is mellénk áll ebben a kezdeményezésben. Látszatra talán túlzott óvatosságnak tűnhet, hogy egyelőre kevés gyerekkel és heti egy alkalommal indítanánk el a délutáni oktatást, de ez az óvatosság a szociális téren végzett munkánk 14 éves tapasztalatából fakad, fel kell mérjük, hogy van-e erre valós igény, illetve miként tartható fenn, hiszen a gyerekek étkeztetésének, a háromfogásos meleg ebédnek a költségeit elő kell teremtenünk. A Solidaris Egyesületnél mindig is mindent alulról kezdünk, eddig egyetlen programunknál sem állt mögöttünk már a legelején egy olyan anyagi forrás, ami biztosította volna a működést, hanem apró lépésekben, fokozatosan haladtunk – jegyezte meg az egyesület vezetője.

Amennyiben akadnak támogatók, valamint pedagógusok, akik szeretnének bekapcsolódni a kezdeményezésbe, a 0741-55-55-55-ös telefonszámon jelezhetik szándékukat, ugyanitt szívesen fogadnak ötleteket, javaslatokat a délutáni oktatásra vonatkozóan.

Március elsejétől lehet pályázni az APIA-támogatásokra

Online is benyújthatók a kérvények

Március elsejétől pályázhatnak a gazdák a Mezőgazdasági Intervenciós és Kifizetési Ügynökségnél. A pályázatokat május 15-ig fogadják az IPA online rendszerben is. Egyetlen kérést kell kitölteniük és benyújtaniuk a mezőgazdászoknak akkor is, ha egy megyében több helységben levő területekre igényelnek támogatást.

Az igénylő mezőgazdászoknak először azokhoz a polgármesteri hivatalokhoz kell fordulniuk, ahol a támogatásra jogosult terület szerepel a mezőgazdasági nyilvántartásban, ugyanis engedélyezni kell, hogy a hivatal a mezőgazdasági nyilvántartás alapján közölje az APIA-val a megdolgozott területekre vonatkozó adatokat. A tulajdonjogot igazoló okiratokat a kérvény benyújtása előtti időszakban kell datálni, és ezek érvényesek kell legyenek ezután is. Az állattenyésztőktől kért adatokat, mint az állatállomány létszáma, a genetikai állományjegyzék, az akkreditált intézmények (egyesületek, állategészségügyi igazgatóság stb.) elektronikus úton is átküldhetik az APIA-hoz a gazda értesítését követően. Az állatorvosnál, tenyésztőegyesületnél nyilvántartott és az országos adatbázisban szereplő adatokat a gazdáknak kell aktualizálni, és az IPA online felületen való feltöltés előtt ki kell egészíteni az APIA nyilvántartásában is. Az adatok jogi felelőssége elsősorban a gazdáké és esetenként a kibocsátó hatóságoké. Amennyiben az APIA nyilvántartásában szereplő, előző évre vonatkozó adatokat kiegészítik, napirendre hozzák, kevesebb az esélye annak, hogy hibásan töltsék ki, továbbítsák online a támogatási kérvényeket. A kérvények feltöltése után az APIA alkalmazottai felveszik a kapcsolatot a gazdákkal, és velük együtt zárják le a folyamatot, ugyanakkor közösen megegyeznek abban, hogy mikor kell aláírni a kérvényt és a hozzá tartozó nyilatkozatokat. Elektronikusan is aláírhatók a dokumentumok. Ebben az esetben erről a szándékról előzőleg egy e-mailben vagy telefonüzenetben (sms) értesíteni kell azt az APIA-alkalmazottat, aki kezeli az adott gazda pályázatát. Az elektronikus aláírást le kell tölteni az IPA online applikációról a kérvény benyújtásának napján. Mind a kérvényt, mind a mellékelt dokumentumokat ugyanaznap kell aláírni elektronikusan.

Az idén a növénytermesztőket és az állattenyésztőket egyaránt a 2023–2027 közötti időszakra vonatkozó országos mezőgazdasági stratégia és a 2014–2020-as vidékfejlesztési program alapján az európai mezőgazdasági garanciaalapból (FEGA), az európai mezőgazdasági és vidékfejlesztési alapból (FADR), valamint az országos költségvetésből támogatják. Továbbra is folyósítják a földalapú, a társult és az átmeneti (az országos költségvetésből származó) támogatásokat, illetve a gazdák igényelhetnek vidékfejlesztési támogatásokat a 2014–2020-as program alapján a 10-es (klíma és ökogazdálkodás), a 11-es (környezetkímélő mezőgazdaság), a 13-as (természeti katasztrófa és más jellegű károsodásért járó kompenzálás) programcsomagok alapján, továbbá lehetőség nyílt a 2023–2027-es pénzügyi keretből, a DR-10-es programcsomag alapján a jelentős természeti katasztrófa (pl. tartós szárazság) okozta kártérítésre is.

A 10-es, 11-es és 13-as programcsomagok megpályázásához szükséges információk, az érintett közigazgatási egységek névsora, valamint a jogosult területek térképei megtalálhatóak az APIA-központokban vagy tanulmányozhatók az országos ügynökség www.apia.org.ro honlapján.

Fontos, hogy a 2023-as kérvények benyújtása előtt a gazdák ellenőrizzék az adatokat, mivel a dokumentáció elektronikus lezárása után ezt már nem tehetik meg, és a helytelen adatok miatt megvonható a támogatás, sőt adott esetben büntetések is kiszabhatók, hosszabb távon beszüntethető az anyagi segítségnyújtás. Bármilyen kérdéssel forduljanak az APIA munkatársaihoz, akik eligazítást nyújtanak az eljárásokról – tájékoztattak az APIA Maros megyei ügynökségétől. *(vajda)*

Fotó: Vajda György (archív)

Kelemen Hunor: A közösségért kormányzunk!

Kormányzati konzultációt hirdetett az RMDSZ. Ebben az időszakban az erdélyi magyarok személyesen vagy a kormany.rmdsz.ro honlapon is elmondhatják véleményüket a szövetség kormányzati munkájáról, eredményeiről, valamint a következő időszak tennivalóról. A konzultációról kérdeztük Kelemen Hunor **miniszterelnök-helyettest, az RMDSZ elnökét.**

Zahoránszki Brigitta

– Miért tart konzultációt az RMDSZ, és miért most?

– Több mint két éve vagyunk kormányon, érdemes hát a félidőn túl számba venni, amit elvégeztünk, és azt is, ami még előttünk áll. Ennek leghasznosabb módja, ha eredményeinket és terveinket megbeszéljük a közösségünkkel. Erre vállalkozunk most: kollégáimmal közösen bejárjuk Erdély településeit, hogy magyar emberekkel beszélgessünk, és kikérjük a véleményüket eddigi munkánkról és a következő időszak tennivalóiról.

– A PSD-nek és a PNL-nek az RMDSZ nélkül is van többsége. Mekkora szava és befolyása lehet a szövetségnek a mostani helyzetben?

– A koalíciót a stabilitás igénye tartja össze. Való igaz, hogy nélkülünk is van többség, de azt is látni kell, hogy csak az RMDSZ-szel van stabil kormányzás. Ami a befolyásunkat illeti, az nem csekély. A szövetség kezdeményezte például az energiaárak megfékezését: az árszabályozás nélkül kétszer akkora lenne a gázszámla, az áramért legalább két és félszer annyit kellene fizetni. A kis- és középvállalatok, az oktatási intézmények, kórházak, templomok, szociális intézmények, az élelmiszeripari cégek és a gyógyszergyártók egyaránt féláron jutnak áramhoz a támogatásnak köszönhetően.

Mi kezdeményeztük azt is, hogy a nyugdíjakat akkora mértékben növelje a kormány, hogy azok fedezni tudják a drágulásokat. 12,5 százalékkal növeltük a nyugdíjpontot mindenkinek, és 1500 lej alatti nyugdíj esetén 1000 lejes, 2000 lej alatti nyugdíj esetén 800 lejes, 3000 lej alatti nyugdíj esetén 600 lejes plusztámogatást adunk évente. Mindez kiegészül két havi 250 lejes szociális utalvánnyal az 1700 lej alatti nyugdíj esetében, és egy évi 1400 lejes energiatámogatással a 2000 lej alatti nyugdíj esetében.

– Elmondható, hogy válságkezelésre rendezkedett be a mostani kormány?

– A kormányzás egyik része valóban a válság kezeléséről szól. Ám amíg az egyik kezünkkel oltjuk a tüzet, figyelünk arra, hogy a másikkal építkezni is tudjunk. Ezt tettük az elmúlt két évben: egyik kezünkkel védtük, amennyire csak lehetett, az embereket és a gazdaságot a válság hatásaitól, a másikkal fejlesztettük és modernizáltuk közösségeinket, településeinket, az országot.

Mondok is pár példát: új lendülettel és több pénzből folytatjuk Erdély építését, 1813 településen fogunk víz-, szennyvíz- és gázhálózatot kiépíteni és fejleszteni, utakat korszerűsíteni, hidakat építeni. Az a célunk, hogy 2030-ra minden településen aszfaltos legyen az út, legyen bekötve az ivóvíz, és kiépítve a csatornahálózat.

De megépül a Kolozsvár és Marosvásárhely közötti hiányzó autópályaszakasz is, hogy 2024 augusztusától teljes egészében autópályán lehessen közlekedni a két város között.

A közösséget akkor tudjuk a legjobban erősíteni, ha a kormányzás eszközeit az identitás erősítése mellett a család erősítésére fordítjuk. 2022-ben jelentősen növeltük a gyerekpénzt – a 2 év alatti és a fogyatékkal élő gyermekeknek 600 lejre, a 2 év feletti gyermekeknek 243 lejre. 203 új, környezetbarát bölcsődét építünk az országban, és 190 iskola, óvoda, bölcsőde teljes felújítását is elvégezzük. Az a célunk, hogy minden magyar gyermek járhasson korszerű, biztonságos bölcsődébe és óvodába.

– Látszólag távol van 2024, amikor négy választást is szerveznek Romániában. Túl korai még a jövő év tétjéről beszélni, vagy az RMDSZ már készül 2024-re?

– Igen. Amit elvégezhetünk ebben az évben és a jövő év elején, mielőtt elkezdődnének a választások, azt el fogjuk végezni. Bár békére lenne szükség, az idei év is minden valószínűség szerint a háború jegyében telik el, így egyszerre kell majd a válság hatásait csillapítani és a jövőt építeni, azaz fejleszteni.

Azt szoktam mondani, hogy a 2020-szal kezdődő évtizedben nemcsak a koronavírus-járványt és a háborút „kaptuk meg”, hanem a felzárkózás lehetőségét is. A mostani évek az európai uniós és hazai költségvetési forrásoknak köszönhetően a nagy áttörést jelentik, de a beruházások, a nagy infrastruktúra és az oktatási intézmények fejlesztésének java még hátravan.

A 2024-es választási év fő kérdései éppen ezért, hogy Erdélybe vagy máshová kerül a sok fejlesztési pénz? Hogy nyertesei vagy vesztesei lesznek a magyarok a következő időszaknak?

Az RMDSZ elkötelezett abban, hogy visszaadja a gyakran elveszett reményt és azt a hitet, hogy a szülőföldön lehet és érdemes tervezni, lehet jó és teljes életet élni!

Színes VILÁG

XX. évf. 9. (848.) szám, 2023. március 3., péntek

Épített örökségünk

Várkastély és kápolna Erdély egyik eldugott falujában

A Segesvárt Erzsébetvárossal összekötő országútról déli irányba elágazó út dimbes-dombos vidéken vezet el egy eldugott faluba, Keresdre. Talán éppen eldugott helyéért kapta nevét a település, amely Bethlen-birtokként ismeretes. Szerencsés fekvésének tulajdonítható, hogy kastélya négy és fél évszázadon át épségben megmaradt.

Nagy-Bodó Tibor

A keresdi várkastély a 16. századi erdélyi kastélyépítészet legkimagaslóbb emléke. Keresztes Gyula a *Maros megyei kastélyok és udvarházak* című munkájában írja, hogy a várkastélyt építészeti kialakításánál fogva az ország páratlan műemlékeként tartják nyilván.

A kastély épülete és a várfalak a 16. és a 17. század építészeti divatjának megfelelően közel szabályos négyszögletes udvart zárnak körül.

A bástyák és a magas várfalak védelme

A sarkokon sokszögű magasított bástyákkal megerősített várkastélyt 1668–1683 között Bethlen Elek főispán építtette, a bástyák és a magas várfalak védelmet biztosítottak az épületegyüttesnek.

Védelmét a várfalakon kívül a vizesárok is biztosította. A fent említett szerző meglátása szerint mindezen védelmi berendezésekre végül is nem volt szükség, hiszen az eldugott falut és a kastélyt az ellenséges hadak messze elkerülték.

Romossá a „gazda” hiánya, az emberek rosszakarata, a használható épületelemek és építőanyagok kíméletlen elhordása tette. Szerencsére azonban ma már más a helyzet.

Keresd első birtokosai

A település első okleveles említése a gyulafehérvári káptalan által 1305-ben kiállított osztálylevélben történik: ekkor a Becse-Gergely nembeli I. Apa fia, I. Gergely birtoka. Halála után a keresdi uradalom fiának, II. Jakabnak jutott.

Kiss Gábor az *Erdélyi várak, várkastélyok* című könyvében arról ír, hogy 1443-ban Keresdet Miklós fia, Márk szerezte meg, és ő rakatta a várkastély alapjait is.

Halála után, 1473 körül a birtok feleségére, majd az 1540-es években V. Gergelyre szállt, aki felesége, Kállay Orsolya javára végrendelkezett.

A történelem lapjait idézve:

„…köté és vallá három falubeli – Keresd, Besse, Főcentelke – részeit zálogba hétszáz forintba”, melyet tőle kapott „jószága szükségeire és háza építésére…”.

A várkastély alakulása: a 17. században építkeztek a legtöbbet

A középkori lakótoronyhoz csatlakozó nyugati szárny építése Bethlen György és felesége, nagykárolyi Károlyi Klára nevéhez fűződik, akik 1559-ben a kastély régi részeit is reneszánsz ízlésű ajtó- és ablakkeretekkel egészítették ki.

A várkastélyon a 17. század második felében építkeztek a legtöbbet, amikor Bethlen Elek birtokába jutott.

Amint azt már említettük, ő emelte az erődítéseket, a bástyákat, melyekre a délnyugati sarokbástyán az 1675-ös, a középső épületeken az 1684-es évszám utal.

A keresdi kastély szépségét és értékét tehát a gótikus és a reneszánsz építészeti részletei adják.

Keresztes Gyula szerint az utóbbiak közé sorolható a 16. században készített tizenöt zömök kőoszlopra és árkádívekre támaszkodó boltozatos udvari loggia, valamint baluszteres feljárója, melyek építészeti kialakítása a képet hangulatossá teszi.

A várkastély nagy alapterületű, a sarokbástyákat összekötő emeletes épületszárnyak a keleti oldalon lévő ötven méter hosszú, egymásba kapcsolódó termek sorait foglalják magukba.

A reprezentálótermekhez külső, díszes bejárat szolgál, és a lejtős terepen felsorakoztatott termek közötti szintkülönbségeket belső, szabadon álló díszes lépcsők hidalják át.

Öregtorony és rejtett csigalépcső

Többszintes elrendezésűek a várfalak mögötti harci folyosók is, amelyek még romosan is komoly védelmi rendszer képét mutatták.

A maga nemében egyedülálló a 15. századból származó, a várudvaron álló többszintes öregtorony, amelynek homlokzatát, a hengerfelület palástját a legfelső szint magasságában korabeli magyaros öltözetű, süveges harcos alakok színezett domborművei díszítik, jobbjukban alabárdot vagy pajzsot tartva, bal kezüket csípőre téve.

A középkori eredetű öregtorony a 17. század folyamán reneszánsz ajtó- és ablakkereteket kapott, és ablakai közül egyesek ikerablakok, illetve timpanonos megoldásúak.

A torony ötödik szintje kilátó szerepet töltött be nyolc bolthajtásos és zárószerkezet nélküli ablaknyílásával.

A Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnök által a rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkból kiderül, hogy a torony vastag falába építették be az emeleteket összekötő rejtett csigalépcsőt.

Az öregtorony eredetileg, 1797 előtt, zöld és sárga mázú cseréppel volt fedve, de később, a javítások alkalmával azt közönséges lapos cseréppel cserélték ki.

Az öregtorony és a hozzá csatlakozó tornácos épületszárny mögé épített, a részben szabadon álló kétszintes nyugati szárny helyiségei mindkét szinten téglaboltozatosak, déli végében feljárólépcsővel.

Ez az épület és a nyugati magas várfal egy belső udvart zár be. E három összeépített épület alkotta tulajdonképpen az udvarházat, mely a későbbi építkezések révén a négyszögletes várudvar közepére került.

Itt található Erdély egyik legértékesebb kápolnája

A kastély főbejárata közelében a kastéllyal egybeépített kápolna áll, melyhez hasonlót az erdélyi váraknál csak keveset találni.

Keresztes Gyula véleménye szerint ez a kápolna Erdélyben a legértékesebbek közé sorolható.

Boltozati rendszere gótikus ugyan, de az azon lévő szőlőindás és fürtös stukkódíszek a rákövetkező stíluskorszakot örökítik meg. A terméskőből faragott szószéket virágmotívumokkal ékesítették.

A főbejárati kaput magába foglaló épület, az északi szárny valószínűleg 16. századi, melyre a kaput díszítő elemek, a karcsú oszlopok és oszlopfők egyszerű díszítései utalnak.

** A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnöknek és Demján László műemlékvédő építésznek. Összeállításunkat – tekintettel az épületek mai állapotára – dr. Kálmán Attila tanár, történész soraival egy későbbi lapszámunkban még kiegészítjük. Fotó: Csedő Attila*

A természet kalendáriuma (DLIV.)

Kiss Székely Zoltán

Őriz a tél még, börtönében
állasz merengve. S mint egy lepke
válladra törpe szellő röppen
és súgja is a hírt füledbe:
kitavaszodik már maholnap…
a fák még szélütötten állnak,
de jő egy hajnal és lehében
táncba-ringó szüzekké válnak.

Pókok kinyitják boltjukat majd,
két ág közt fürkésznek, lebegve,
nekik születik, hasuk teljen,
lárvából bogár, kék legyecske.
Mint nyitott kapun, úgy ömölnek
a bujdosó fecskék e tájra,
halászó csőrrel elmerülnek
a szélkavart légóceánba.

S ha majd a fűszálak hegyére
lila tetőt kötöz az este,
tücsök próbálgatja a nótát,
a tavalyit, még nem feledte?
A fehérújjú, gyilkos télről
mesélnek rémeket a cinkék –
a szarvasbogár útnak indul,
keresi fába ásott kincsét.

Ez a tavasz. Lásd, ezt ígértem
tenéked, édes. Ezt, vigasznak.
Nézzél körül hát, nem hazudtam,
temérdek kinccsel vagyok gazdag.
E tájat adom most tenéked…
s ha győzöm eztán is varázzsal:
megajándékozlak kövérebb,
dúsabb vidékkel is, a nyárral.

A tavasz-***Varázsló*** **Zelk Zoltán** versét a ***Pesti Hírlap Képes Vasárnapja*** 1938. április 10-i számból mentettem át ide. Vele indulok első márciusi sétámra. Tarts velem, kedves Olvasóm, ma is!

Martius – ***Mars*** hava. Rómában az ősidőkben az év kezdő hónapja volt. Mars hadisten emléke már rég kiveszett a március hó fogalmából, de a tél elmúlásának, a tavasz megszületésének ünnepét még mindig a március fogalmához kapcsolta az emberiség, s ennek megfelelő babonás szokásokat fejlesztett ki ebben a hónapban. Régi magyar neve *böjtmás hava*. Március a böjt második hónapja: a nagyböjt java többnyire valóban márciusra esik. Hónapunkat nevezték *kos* havának is a március 21-ével kezdődő új csillagászati év első hónapjáról. A középkorban a mezőgazdasági tennivalók szerint ifjú képében ábrázolták márciust, amint épp szőlőt kapál – szemben a szőlőt metsző, agg februárral –, mellette a lova, mely a tavaszi nap-éj egyenlőséget jelképezi a latin *aequus* „egyenlő” és *equus* „ló” **id. Pliniusnak** tulajdonított, népi etimológiás egyeztetése alapján.

Szállj le felséges palotád egéből,
Béke! mennyeknek koronás leánya!
Szállj le, s Európánk mezején jelenj meg
Már valahára!

De már frissül a fákon a lomb

1984-ben a Nemzetközi Pen Club március 3-át ***a békéért küzdő írók világnapjá***vá nyilvánította. Egy majd’ kilenc fertályszázaddal ezelőtti ***Békesség-óhajtás***t invokálok e napra. **Virág Benedek** 1801-ben írt verse idején, a XIX. század elején, 1799 és 1815 között Európa jelentős részére, Észak-Afrika, Ázsia és az Atlanti-óceán bizonyos területeire kiterjedő, globális fegyveres konfliktusok sorozata zajlott, amit a korszak „világháborújának” is neveznek mindmáig.

A vadon Marsnak dühödött kezéből
Üsd ki dárdáját; raboló vitézit
Puszta honnyoknak telekére vissza-
Menni parancsold.

Ily soká tartó viadal piaccán
A szeléd lelkek fene tigrisekké
Válnak, elszokván az igaz s az érző
Emberi szívtől.

A dühösséggel keresett dicsőség
Vesszen el, Múzsám szabadon kiáltja;
A borostyánág, ha vereslik, undok
Címer előttem.

Szállj le! s vigasztald meg az árvaságot,
Béke, mennyeknek koronás leánya!
Haj! sok országok szava kér, jelenj meg
Már valahára.

Háború és béke. Beh jó lenne, ha inkább más globális, de békésebb problémák megoldásával törődhetnénk. Példának okáért a természetvédelemmel.

Ugyancsak március 3-án, 1973-ban született meg az ***Egyezmény a veszélyeztetett vadon élő növény- és állatfajok nemzetközi kereskedelméről.*** Jelentőségét fél évszázad távlatából, a ma már egyértelműen kihalási hullámba torkolló természetvédelmi katasztrófák korában különösképpen magyarázni sem kell.

Itt tartják őket föld, zsák és fiók,
itt fekszenek a mélyről álmodók.
Sok apró pihe, homok, árva szem,
Mezőt és kertet tart bennük kezem.

Ez zöldüljön ki, mint harsány tavasz,
Június csókját virágozza az.
Madárdal zengjen csengő, önfeledt,
Kis méhe dongjon a rózsák felett.

Muriel Stuart skót költő ***Magkereskedés*** című verse – **Falu Tamás** fordítása – egy, a viktoriánus korban élt kertészhez kalauzol. Nagy-Britanniába e korszaktól kezdődően 32.000 (állat- és növény)fajt hurcoltak be – messze a legtöbbet az egész világon –, amiből százalékosan a legkevesebb (10%, 322 faj) honosodott meg. Boldog idillikus világ? Mit sem sejtő őshonosság-rombolás!

Tele álmokkal ez a kis hüvely.
A cédrus magja messzi vágyik el,
hol szent folyó zúg s múlik régi rom
És nyárért harcol ez a liliom.

Piros pecsét a rózsák levele,
Szívem illattal tölthetem tele.
Mellemben kert van, fűszáltól mohig.
És kezemben egy erdő álmodik.

Mára kezd leszokni az emberiség arról, hogy egész ökoszisztémákat telepítsen át egyik kontinensről a másikra. Mert ezáltal óhatatlanul őshonos fajok halálos ítéletét írja alá.

Mennyivel rokonszenvesebb **Gabriele d’Annunzio *Szántóvetők*** című versének erőteljes, letűnt kort idéző rusztikussága! (Szász Gerő fordítása.)

Izmos, kis legényke ballag a barázdán
Jámbor ökrök mellett és vígan dalol.
Az ekevas éle a száraz gyom alól
Kövér, zsíros földet hasít – szaporázván.

Öreg paraszt szánt. Az ekére ráhajol.
Odébb egy másik vet. Tarisznya a hátán.
Abból magot szór, a jobbkezét kitárván.
Fenn a levegőben dalos pacsirta szól.

Megkondul messze a falu estharangja.
Elpihen a munka. Égre emelt szemmel
Fohászt rebeg a sok szántóvető ember,
Hogy az elvetett mag dús kalászba érjen.

Ne törjön le rá a pusztulás haragja!
Napfény melengesse, szellő simogassa!
Aki elvetette, le is arathassa,
S legyen meg kenyerük mindennap a télen!

Soha aktuálisabb sorokat nem írtak le a békéről.

Hóval födött hegycsúcs ragyog a távolban,
Mintha oltár lenne, hogy az égig érjen!
S mintha itt a völgy lenn Isten háza volna!

„Őriz a tél még, börtönében állasz merengve”

D’Annunzio, a XIX-XX. századok fordulójának egyik legjelentősebb olasz költője az I. világháborúban az osztrák–magyar monarchia által birtokolt északolasz területek Olaszországhoz való csatolásáért harcolt. Példaképe a niçois **Giuseppe Garibaldi** volt. (Garibaldi szülővárosának, Nizzának az elvesztése volt az ára annak, hogy a franciák támogassák az olasz szabadságharcot Ausztriával szemben… Maga Garibaldi hiába tiltakozott **II. Viktor Emánuel** római parlamentjében Nizza és Szavoja franciáknak való átengedése ellen.) 1919 szeptemberében szabadcsapatok élén elfoglalta Fiumét, és a kérészéletű Carnarói Olasz Kormányzóság államfője lett. (Az olaszoknak ez a vidék olyan, mint nekünk az Őrvidék... melyből csak Sopron és környéke maradt Magyarországnak... A Kvarner egésze ma Horvátországé…) 1924. március 15-én **III. Viktor Emánuel** a Fiume melletti hegy neve után a ***Montenevoso hercege*** címet adományozta d’Annunziónak... a versben megénekelt, hóval fedett hegycsúcs…

Elkalandoztam kissé. Próbálok visszatérni a közelebbi múltba.

1957. március 9-én az USA kongresszusa elfogadta az ***Eisenhower-doktrinát***, aminek lényege az USA-szupremáció biztosítása a Közel- és Távol-Keleten...

1965. március 6-án az USA honvédelmi minisztériuma bejelentette, hogy 3500 haditengerészt küld Dél-Vietnámba…

1992. március 9-én Kína hivatalosan is csatlakozott az atomfegyverek elterjedését gátló atomsorompó-szerződéshez...

1995. március 8-án indult el az Oroszországi Katonaanyák Bizottságának békemenete, és a hadvezetés minden tiltása ellenére a hónap végére Csecsenföldre érkezett...

Olvad a hó, a mezőkön a fű már újra kizöldül
S frissül a fákon a lomb.
Újul a föld arca s a folyók leapadva haladnak
Régi mederben odább.

Lejti a Nimfákkal körtáncát Grácia és két
Szép húga meztelenül.
De ne örülj, nincs semmi örök, tovareppen az óra
És tavaszod veled száll.

Enyhül a fagy, tavasz éled, a nyár elkergeti s ő is
Fut menekülve tovább.
S még csak alig hoz az ősz napfényre gyümölcsöt a fákon
Újra viharzik a tél.

Mégis a természetben halálra megint kikelet jön (...)

Horatius *4., Torquatushoz* címzett, **Rónai Pál** fordította ódarészletének utolsó sora legyen biztatónk a mostani tavaszban!

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2023-ban, fél évszázaddal az első nemzetközi ***vadfajvédelmi egyezmény*** életbe lépése után

A bodvaji öntöde, Gábor Áron népszerűségének, legendájának bölcsőhelye

Bodor Ferenc 1848-49-es székelyföldi tevékenységével kapcsolatban már 1974-ben vita bontakozott ki az erdélyi lapokban, folyóiratokban.[1] Egyik kolozsvári professzor, a későbbi akadémikus tagadta a Bodor által naponta vezetett jegyzőkönyvnek a hitelességét, holott már olyan történészek, mint Szabó Károly, Kővári László és Bözödi György is – aki mindeddig a legalaposabban ismerte a székely ágyúöntés történetét – hitelesnek tartották. „A csíkmadarasi álladalmi ágyúöntöde és lőporgyároknak az 1848/49-ik évekből" jegyzőkönyv első oldalán többek között a következő mondat olvasható: „(...) csak három darab hatfontos ágyút és mintegy 700 darab egész és vett golyót sikerült megöntetni (Gábor Áronnak jelenlétébe, akit e találmányba betanított); az azokhoz való anyagot a gyártulajdonos Zakariás Antal úr ingyen, az igazgató Bodor Ferencz meg találmányát adá hozzá."[2]

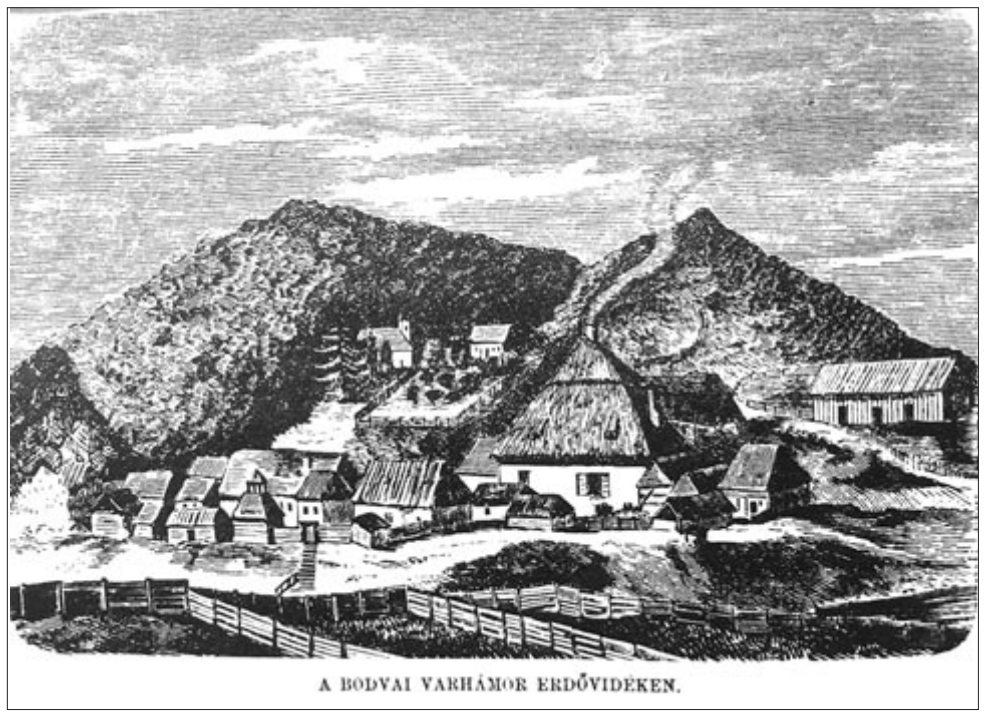

Bodvaj 1860 körül (Orbán Balázs fényképe A Székelyföld leírásában)

Román János

A jegyzőkönyvi bejegyzés hitelességével kapcsolatban vita bontakozott ki Egyed Ákos akadémikus és dr. Süli Attila hadtörténész között is a Háromszék napilapban.[3] Ezzel a hozzászólásommal egy újabb megvilágítással, a történészi figyelmetlenség kijavításával szeretnék meggyőző bizonyítója lenni annak, hogy kiknek volt kiemelkedő érdeme a székely ágyúk öntésekor. Sokan sértőnek találják azt, hogy túlzottnak tartjuk Gábor Áron hozzájárulását a három vas ágyúcső öntéséhez a „bodvaji iskolában", ami megalapozta Gábor Áron népszerűségét és legendáját, amit a politikai és katonai vezetők igen helyesen értékeltek. Nagy szüksége volt akkor a székelységnek egy ilyen személyiségre. Őrnagyi rangra emelték, és Gál Sándor ezredes kinevezte a székelyföldi hadiipar igazgatójának. Igazgatóként, irányítóként példamutatóan tevékenykedett, viszont ágyúöntőként Bodvajon Bodor Ferencet, Kézdivásárhelyen Turóczi Mózest kell kiemelnünk. Gábor Áron az ágyúöntés hőskorában nem is tartózkodott Kézdivásárhelyen. Az utóbbi években előkerült iratok arról beszélnek, hogy 1849 áprilisának első felében, április 9-ig Moldovában járt, április 18-án Csíkszeredában volt, ahonnan április 22-én, legkésőbb 24-én indult Kolozsvárra, majd Nagyváradra és Debrecenbe, ahol Kossuth Lajossal is találkozott, és csak június 5-én érkezett vissza Kézdivásárhelyre, tehát több mint másfél hónapot hiányzott Turóczi műhelyéből. És talán, mint nagyon tevékeny igazgató, még máshol is járhatott. A történészek többségének figyelmét az is elkerülte, hogy Gábor Áron csak „öntette" az ágyúkat. Így szerepel az egyik levéltári iratban és Bözödi tanulmányaiban. Gábor Áron is egyik, Czetz tábornokhoz küldött levelében műveltető igét használt.

„Hasonlóképpen Czecz tábornok Úr rendelkezett, hogy Fejérvár ostromlására két darab 10. fontos vetálgyút készíttessek, mentől gyorsabban."[4] Hasonló szavakat használt Gábor Áron 1849. jún. 17-én az erdélyi teljhatalmú országos biztosnak küldött levelében, éspedig az „elkészítethetni", „szereltethetek fel" műveltető igéket.[5] Azaz többször is kiemelte, tisztességesen elismerte, hogy ő csak öntette az ágyúcsöveket. Mindezek mellett meg kell említenem, hogy Turóczi Mózes az 1867-es kiegyezés után már bátran panaszkodhatott:

„(...) az írók minden érdemet csak Gábor Áronnak tulajdonítanak, holott ő (Turóczi) öntötte az ágyúk legnagyobb részét, golyót és az ágyúk felszerelését is ő végeztette."[6] Turóczi vallomása még az alapos kutatónak, Bözödi Györgynek is részben ellentmond, ugyanis Bözödi az ágyúk fölszerelését, a kerekesek, asztalosok munkáját Gábor Áronnak tulajdonította. Ismereteim szerint a korabeli hírlapok, tudósítók pontatlan tájékoztatója lehetett egyik megalapozója Gábor Áron népszerűségének és legendájának. Dózsa Dániel, Jármi Dániel szolgabíró unokaöccse, a székelyföldi események tudósítója a magyar kormány hivatalos lapjában a következőket közölte: „Gábor Áron, a visszautasított, a kigúnyolt nem csüggedett el. Eladta birtokát és jószágát, anyagot szerzett és öntött két ágyút."[7] Ezt a téves híradást nemcsak Bodor Jegyzőkönyvének fennebb idézett megjegyzése, hanem munkatársával, Rivnák György bányamérnökkel együtt készített és az aláírásukkal hitelesített Számolat c. elszámolás is megcáfolta. Idézem: „a M.Hermányi vasgyáron öntött 3 hatfontos ágyuk és golyok árát Tulajdonos Zachariás Antal Ur azon feltétellel, hogy az egyik ágyu Erdövidékie leend: ingyen oda engedi a hazának s ezt lehuzván."[8] Az egykori újságírói tudósítások, írói tévedések sorozata, amit a történészek jelentős része is átvett, nagyban hozzájárult Bodor Ferenc tevékenységének, munkássága kutatásának mellőzéséhez, a székelyföldi ágyúöntés történetének meghamisításához.

Bodor Ferenc legjelentősebb megvalósítása a székelyföldi hadiipar megteremtéséhez a csíkmadarasi lőporgyár, „a két magyar haza legnagyobb lőporgyárának" fölépíttetése, majd üzemeltetése volt 1849. május 1-től augusztus 6-ig, melyről az említett jegyzőkönyv elég részletesen, majdnem naponta tájékoztat. Gál Sándor ezredesnek 41 levélben küldött jelentést a gyár működéséről, amiért az ezredes elismerően nyilatkozott. Bodor igazgató bodvaji öntödéje ágyúgolyókkal látta el a székely haderőt. A csíkszentdomokosi (baláni) bányát, ahol még művezető igazgatóként is tevékenykedett, a kézdivásárhelyi ágyúöntők legfontosabb kisegítőjeként tarthatjuk számon. Bodor gondoskodott a bánya lőporral való ellátásáról is. Századosi ranggal jutalmazták, ami munkásságának egyik elismerése volt.

A szabadságharc leverése után bebörtönözték. Majdnem két évet ült vizsgálati fogságban Marosvásárhelyen, a börtönné alakított főtéri ferences rendi kolostorban, ahol népes családja is szállást kapott. Innen küldte a Magyar Tudós Társaságnak a Bányászati és kohászati műszótár c. német–magyar, magyar–német könyvét, melynek összeállításához munkatársa, fiatal barátja, Rivnák György mérnök is hozzájárult, akit ellenőrként alkalmaztak a csíkszentdomokosi bányánál. Egyik levelében megemlítette, hogy éveken át írta ezt a könyvet, és többek között a szabadságharc erdélyi bányászati főmérnökétől, Debreczeni Mártontól is kapott segítséget. Szabó József tanár, ásványtankutató, a későbbi akadémikus, akinek Toldy Ferenc, az MTA titkára átadta véleményezés végett, „valódi gyöngynek" nevezte ezt a szótárt[9], melyet az akadémia megvásárolt, és utoljára Ballagi Mór akadémikushoz került újraszerkesztés végett, aki, feltételezésem szerint, föl is használta a Magyar nyelv teljes szótára készítésekor. Mikó Béla selmecbányai tanár, mérnök a Bányászati és Kohászati Lapok főszerkesztőjének, Péch Antalnak küldött hozzászólásában megjegyezte, „(...) hogy Ballagi újabb kiadása elégséges; minden igényeknek csak egy teljes bányászati s kohászati műszótár fog megfelelhetni"[10]. Elég sok olyan szakmai szó szerepel a könyvében, melyek a bányászat, kohászat területéről származnak. Bodor bányászati-kohászati szótára Szabó véleményezése szerint, aki maga is megjelentetett 1848-ban egy 64 oldalas bányászati szótárt, a bányászati-kohászati szókincsünket gyarapította, és egy adaléka lehetett az annyira sürgetett szakmai nyelvújításnak, de hollétéről mindeddig nem tudunk beszámolni.

Szakmai tapasztalatairól, újításairól beszél a csíkszentdomokosi rézbányáról közölt német nyelvű ismertetője, melyet 1849 januárjában a bécsi bányászati-kohászati évkönyvben közölt. Ebben az ismertetőben kétszer is megemlíti a csigafúvó szellőztetőberendezést, mely Debreczeni Márton találmánya volt, és az ismertető utolsó, Kísérletek fejezetéből az is feltételezhető, hogy egy bizonyos változtatással javított ezen az Európaszerte használt szellőztetőberendezésen.[11]

Bodor szabadulása után Marosvásárhelyen, Nagyszebenben, Szászvárosban, Nagyenyeden az erdészeti hivatalnál dolgozott, volt úgy, hogy segédekkel, majd 1869-ben családjával áttelepült Budapestre, ahol a honvédelmi minisztérium számvevőségénél napidíjasként tevékenykedett. A 70 éves Bodor 1874. november 12-én hunyt el. Nyolc gyereke kísérte utolsó útjára a krisztinavárosi sírkertbe, melyet a két világháború között fölszámoltak. Nyomorgó családot hagyott maga után.

Fontosnak tartom a kutatás folytatását, ugyanis Bodor Ferenc életének, munkásságának föltárásával az 1848-49-es székelyföldi események egy új fejezettel gazdagodtak.

A 2006-ban restaurált bodvaji vashámor, „a bodvaji iskola", ahol Bodor Ferenc három, fúrás nélküli vas ágyúcsövet öntetett.

Hivatkozások:

1. Román János: A csíki Gábor Áron. Korunk, 33. évf. (1974) 11. sz.; Egyed Ákos: Hol maradt a forráskritika? A Hét, 7. évf. (1976. febr. 13.) 7. sz. 9. o.; A szájhagyományokkal érvelő helytörténész Máté János is megszólalt A Hét hetilapban.

2. MUEK vlt. Kanyaró Ferenc hagyatéka, 23-as csomó, 1. o. Lásd még: Román János: Megtaláltuk a jegyzőkönyvet. In: Hargita Népe, 2016. jún. 16.

3. Dr. Süli Attila és Egyed Ákos akadémikus vitája a Háromszék c. napilapban (2019. máj. 9., jún. 18., aug. 22., szept. 19.)

4. EME Könyvtár Kézirattára. Bözödi-hagyaték, VI/7. Gépelt másolat. Jegyzetek, adatgyűjtés az 1848-49-es forradalomról és szabadságharcról. Eredeti lelőhely: Csány lt 2884. leltári sz. és Aradi Tartományi Múzeum 4296. leltári sz. Szerzői megj.: 10 fontos ágyúcsöveket sohasem öntetett Gábor Áron.

5. uo. és Demeter Lajos, Pál-Antal Sándor, Süli Attila: Háromszék az 1848-49-es forradalom és szabadságharc idején. Mentor Könyvek Kiadó. Marosvásárhely, 2018. 451. o.

6. Nagy Sándor: Háromszék önvédelmi harcza 1848-49. 1896.157. o.

7. Közlöny, 1849. jan. 16. 2. sz. 8. o.

8. EME Könyvtár Kézirattára. Bözödi-hagyaték. 4. csomó. Arad. Csányi lt. Székely hadvezetőség elszámolásai sz.n. (Bözödi megjegyzése: Lásd még márc. 24, ápr. 4. és ápr. 18.)

9. MTA Könyvtár és Információs Központ Kézirattára. RAL 1852-16-1.

10. Bányászati és Kohászati Lapok, 1868. ápr. 30. 8. sz. 65. o.; Szerzői megj.: Ballagi Mór német–magyar, magyar–német szótára is számos bányászati-kohászati szakkifejezést tartalmaz.

11. Franz Bador: Beschreibung des Csik St. Domonkoser Kupferbergbau in Siebenbürgen. Wien, 1849. Jahrbuch für den Berg-und Hüttenmanndes österreichischen Kaiserstaates 2, 174-180.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva (1039.)

„Ami még megmaradt:
Te szűz becsületem,
…
…”
(Petőfi: A huszár, 1849)

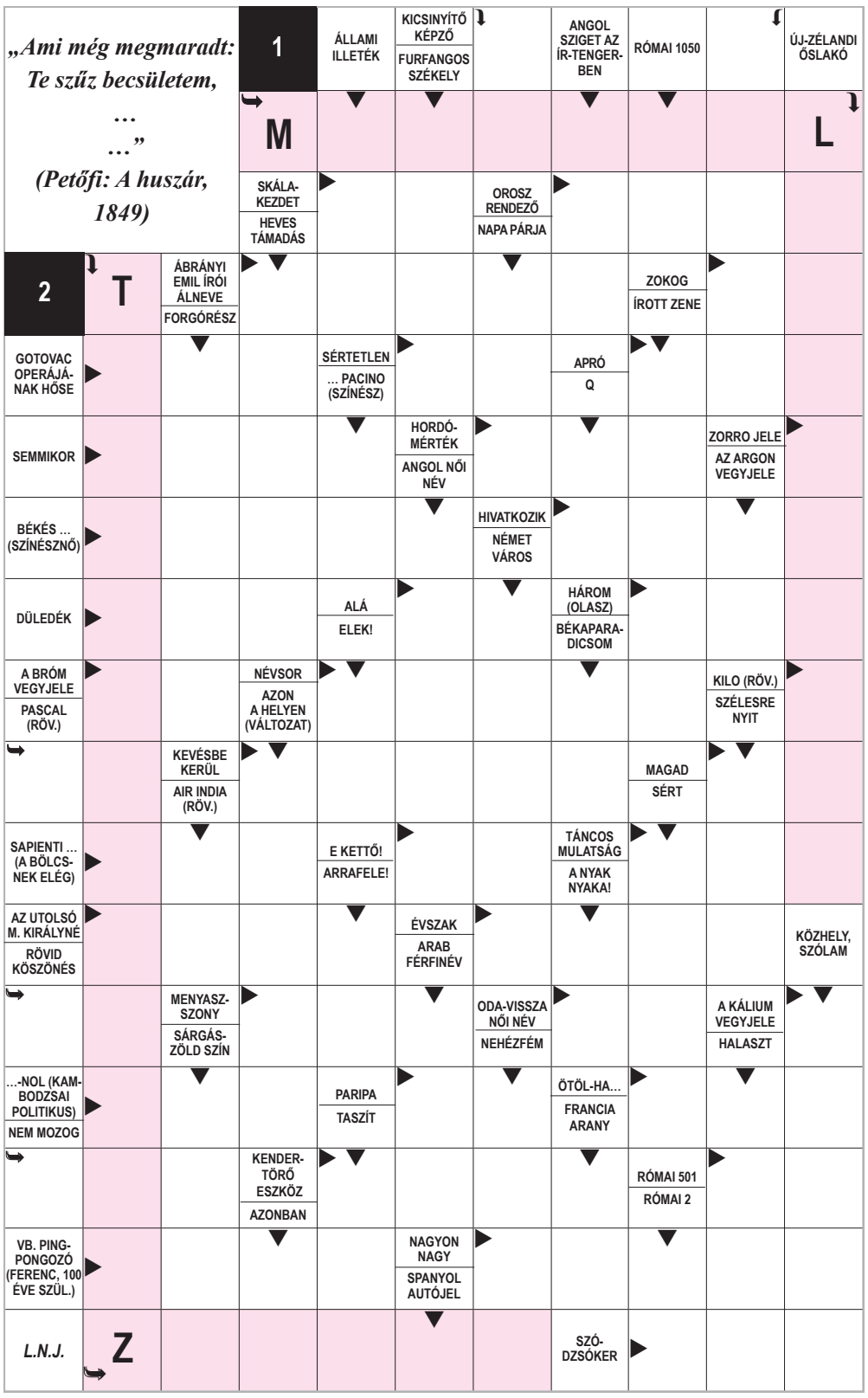

A FEBRUÁRI ÉVFORDULÓK (3.) *című pályázat nyertesei:*

Rácz Vilma,
Maroskeresztúr, Templom u.
Ozsváth Éva,
Marosvásárhely, Predeál u.

A pályázati rejtvény megfejtése:

BARABÁS; HORVÁTH; FINÁLY; RADCLIFFE; TOKODY; FISCHER; PÁLFFY.

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a február 24-i számból:

Ikrek:
Germinál

Skandi:
A szerelem csak akkor szerelem, ha önfeláldozó.

KOBAK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely, Győzelem tér 18. szám, www.bookyard.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY

MÁRCIUSI ÉVFORDULÓK (1.)

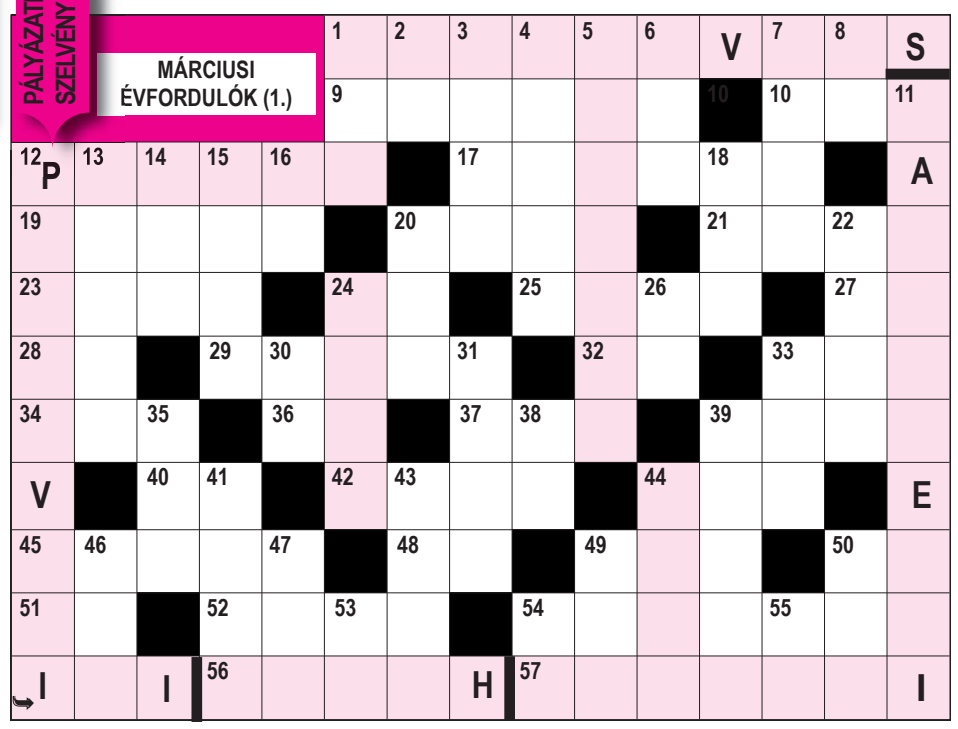

VÍZSZINTES: 1. Történetíró, királyi táblai jegyző, 325 éve született (Gábor). 9. Hasonló, megegyező. 10. Megteendő útszakasz. **12. Katonatiszt, hadmérnök, 175 éve született (Ferenc).** 17. Bárány becézése. 19. Roham. 20. Svájci város. 21. Metán, …, propán. 23. Pengetős hangszer. 24. Téli csapadék. 25. Chaplin felesége. 27. Üres sáv! 28. Elek! 29. Támadási parancs. 32. Puskát használ. 33. Római 1002. 34. Beóciai hős. 36. Véredény. 37. Kis ház. 39. Sakkjátszma nyerő vége. 40. Műalkotás (latin, röv.). 42. Becézett Katalin. 44. Kettő alkotja. 45. Listába vesz. 48. A mélybe. 49. Észak-európai nép. 50. Belgium és Luxemburg autójele. 51. Római 101. 52. Rakéta regénytár (röv.). 54. Rátaszít. **56. Nyitrai püspök, egyházi író, tanár, 275 éve született (József). 57. Bencés szerzetes, matematikus, 150 éve született (Miklós József).**

FÜGGŐLEGES: 1. Méhlakás. 2. Cin. 3. Az Elba cseh neve. 4. Ilanor végtelen! **5. Angol politikus, 550 éve született (Thomas Howard).** 6. Részben logikus! 7. Vizet ad. 8. Éretlen cár! **11. Olasz építész, 250 éve hunyt el (Luigi). 12. Őrgróf, diplomata, 175 éve született (János).** 13. Valamire hivatkozó. 14. Elnémult a sátán! 15. Kiss me, … (musical). 16. Mákszemek! 18. Mauna … (hawaii vulkán). 20. Ez a cső mikroszkóp. 22. Unalmat fejez ki. **24. Pedagógiai író, teológiai tanár, 175 éve született (József).** 26. A szépnem. 30. Folyadék. 31. Budapesti tudományegyetem (röv.). 33. Harap. 35. Angol tagadószó. 38. Alfa és ómega. 39. Rögeszme. 41. Liget, közkert. 43. … Baldwin (USA-beli színész). **44. Ügyvéd, író, lapszerkesztő, 200 éve született (Albert).** 46. Gyötrelem. 47. Észt világbajnok sakkozó. 49. … gratia (Isten kegyelméből). 50. Angol fiú. 53. A ruténium vegyjele. 54. Beintő! 55. Talán!

L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket március 16-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Elias Canetti spanyol író egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Többégős függőlámpa – Kiválasztott tanítvány. 7. Kettő mint előtag – Román személyes névmás. 8. Mell – Gabonaköteg. 9. Az arany ... (Sztoev) – Bunker része! 11. Mocsár – Túloz egynemű hangzói. 12. Becézett női név – Megrázkódtatás, trauma. 14. Római aprópénz volt – A cérium vegyjele. 15. Magányos ember – Fertőző hatástól mentes. 18. … bíró (Móricz Zs.) – Előtagként egyedit, sajátost jelent. 19. Japán autómárka – Kozmetikummárka. 22. Ante meridiem – Német és zambiai gépkocsijelzés. 23. Férfinév – Görögországi sziget. 25. Kopasz – Járom. 27. „Idegen” olaj – Páratlan oboás! 28. Múlhatatlan, állandó – Piramis alakú mértani test. 30. Keleti játék – Csendben ráz! 31. Csirizzel odarögzít, tapaszt – Őrizet, védelem.

FÜGGŐLEGES: 1. Az euró váltópénze – Műsorszórás. 2. Győzelem, diadal – Vérszínű. 3. Alá – Sark szélei! 4. Hideg évszak – Luxemburgi, máltai és thaiföldi autójelzés. 5. … elmék (R. Merle) – Üdvrivalgás. 6. Vékony takaró, fátyol – Gally, ág. 10. Csurgó – Tevékeny, buzgó. 13. Udvarló, hódoló – Erdélyi magyar festőművész volt (Zoltán). 16. Alarm – A szerelmi költészet múzsája. 17. Működvelő – Másolópapír. 20. Hazai sós tó – Lámpalázas, feszeng. 21. Pohárköszöntő – Rakás. 24. Énekesmadár – Formátlan, alaktalan. 26. Göröngy – Női énekhang. 29. Azonos betűk – Kicsinyítő képző.

Koncz Erzsébet

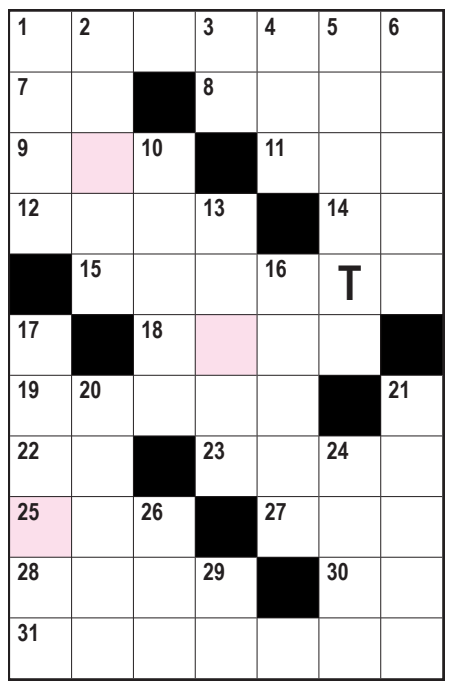

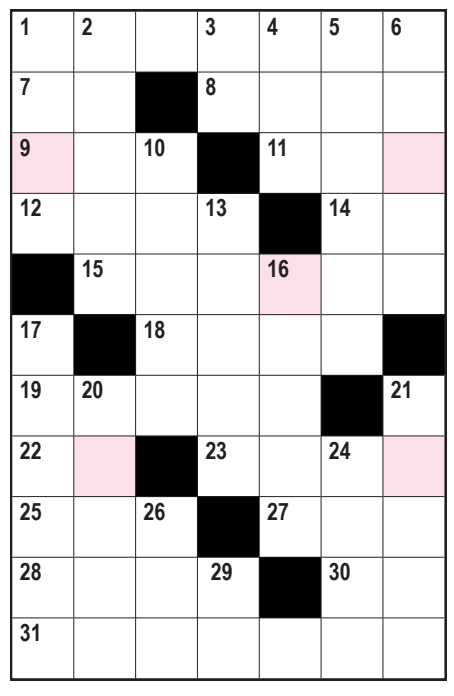

A jövő nemzedéke veszi hasznát

Új középületek Ákosfalva községben

Folytatódik az oktatási és közösségi infrastruktúra kiépítése Ákosfalva községben. A községközpont új tanintézményének átadása után most néhol építenek, máshol felújítanak vagy felszerelnek iskolákat, de egyéb, kapcsolódó célú középület is lesz – ismertette az ezen a téren tervezett beruházásokat Osváth Csaba **polgármester.**

Gligor Róbert László

Göcsön közel három éve hozzáláttak egy többfunkciós középület megvalósításához, amely művelődési otthonnak, elemi iskolának és óvodának lesz majd a székhelye. Időközben azonban a kivitelező cég tönkrement és felszámolásra került, ezért több mint egyéves szünet következett a folyamatban. Ugyanis ilyen esetekben szakfelmérést kell készíteni az elvégzett munka menynyiségéről, minőségéről és a hátralevő munkálatokról, így újabb közbeszerzési eljárást csak ezt követően tudott kiírni az önkormányzat. Az új kivitelezővel tavaly sikerült megkötni a szerződést, december közepén újra is kezdte a munkálatokat az építőtelepen, és örvendetes módon nagyon jó iramban halad. A szükséges 1.666.000 lej biztosítva van, bele van foglalva az idei költségvetésbe. Az épület befejezése után rendezik a területet, ezt követően játszótér és parkolóhelyek épülnek, a jövőben pedig egy műfüves kispályát is létrehoznak.

Megújul a vajai iskola

Az önkormányzat két éve nyújtott be pályázatot a Környezetvédelmi Alaphoz a székelyvajai iskolaépület energiahatékonyságának növelésére. A kérelmet végre pozitívan bírálták el, így a község 2,88 millió lejt kap a korszerűsítési munkálatokra, amelyhez 664 ezer lejjel kell hozzájárulnia. A településen levő – egykor felső tagozattal is rendelkező – iskola nagy épületben működik, a községvezető is úgy látja, hogy ezt saját alapokból nehezen tudták volna megoldani, vagy más beruházásoktól kellett volna elvonni forrásokat, ezért pályáztak és vártak a kedvező válaszra és állami finanszírozásra. A nagy önrész ellenére is felvállalták ezt a beruházást, mert egy örökség értékű épület nem mehet tönkre, és az itteni feltételeken is javítani szeretnének.

Felszerelnék az ákosfalvi iskolát

Az új nemzedék jellemét a múlt ismerete, a jelen oktatása és a jövő feltételei alakítják – véli Osváth Csaba, aki az épületek és infrastruktúra biztosítása mellett a legújabb technológiai feltételek megteremtésére is figyel. „Az iskolákat a mai kor követelményeihez kell igazítani, hogy a diákok megfelelő szintű oktatásban részesüljenek” – mondta a polgármester. Ennek érdekében az önkormányzat a napokban pályázatot nyújt be iskolai bútorzat és didaktikai, valamint digitális eszközök beszerzése céljából. A szükségletekről egyeztetett Józsa Gabriella községi igazgatónővel is: nagy hangsúlyt fektetnek az informatikai beruházásra, okostáblák, szemléltetőeszközök beszerzésére, bútorzatcserére, iskolai laboratóriumok kialakítására, felszerelésére, de laptopokat is vásárolnának, hogy az oktatás ne legyen helyhez kötött, hanem esetenként különböző helyszíneken is folyhasson. Az eszközellátás főleg a községközponti iskolára és a felső tagozatra összpontosít, a községvezető pedig biztos abban, hogy amennyiben a pályázat sikeres lesz, az iskolavezetés, a pedagógusok és a szülők jó partnerek lesznek a projekt megvalósításában.

A göcsi épület többfunkciós lesz: óvoda, elemi iskola, művelődési otthon működik majd benne
Fotó: Osváth Csaba

Szolgálati lakások épülnek

Újabb jó hírt kapott az önkormányzat a múlt év végén: a fejlesztési minisztérium jóváhagyta egy szolgálati lakás építését, amely pedagógusok, egészségügyi személyzet, közhivatalnokok vidéki letelepedését segítené ebben a nagyközségben is.

Mivel az önkormányzatnak nincsenek üres közterületei, vagy a meglévők nem megfelelőek erra a célra, az új épület számára Harasztkerék központjában, a művelődési otthon szomszédságában jelöltek ki helyet. A támogatási szerződést megkötötték, elkezdődött a tervezés, hogy a nyáron elindíthassák a közbeszerzést az építőcég kiválasztására.

Magyar tannyelvű óvoda Dicsőszentmártonban

Manóház az otthon melegével

Több mint két éve nyitotta meg kapuit Dicsőszentmártonban a magyar tannyelvű óvoda, napközi otthon és bölcsőde. A korszerű kivitelezésű kétszintes óvoda és bölcsőde vezetőjével, Varga Renátával **az óvoda működéséről, a gyereklétszámról, az intézményben uralkodó otthonos légkör fenntartásáról beszélgettünk.**

Szer Pálosy Piroska

Varga Renáta
Fotó: Nagy Tibor

Az óvodások, pedagógusok és kisegítő személyzet szívélyes fogadtatása mellett a belső térrendezés, a csodálatos falfestmények, a higiénia, a korszerű felszereltség váratlan látogatókként érkezve is rendkívül kellemes élményt nyújtott számunkra.

Az öt évvel ezelőtti, 2018 novemberében tartott ünnepélyes alapkőletételnél is képviseltük a Népújságot. A dicsőszentmártoni intézményesített magyar oktatás 145 éves évfordulóját is ünnepelve akkor még egyesek megkérdőjelezték egy magyar tanintézmény létesítésének a lehetőségét. Mindenekelőtt azt, hogy kisebbségben és a nacionalizmus vadhajtásaitól sem kímélve, sikerül-e megvalósítani azt a régi álmot, hogy szórványként magyar óvoda, kisdedóvó és talán majd iskola is létesüljön, működőképessé váljék, és azt gyerekzsivaj töltse majd be.

Az első hatalmas lépés sikerült, március elsejei látogatásunk alkalmával vidám gyermekarcok fogadtak a dicsői magyar óvodában. Magyarország kormányának Kárpát-medencei óvodafejlesztési programja keretében a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége óvodák felújítását és új óvodák építését vállalta fel. A Dicsőszentmártonban megvásárolt ingatlant kibővítették és teljesen felújították, a szülők szívesen írathatták be gyerekeiket, az apróságok pedig szívesen jönnek.

Az intézmény vezetésével megbízott Varga Renáta óvónő kérdésünkre elmondta, hogy 2020. szeptember 14-én nyitotta meg kapuit a magyar tannyelvű Manóház Óvoda, amelyben a négyórás és a napközis program mellett bölcsődei ellátást is működtetnek, ezáltal megvalósult a dicsőszentmártoni magyar közösség régi álma. Az elnevezéssel is az otthon melegét szerették volna érzékeltetni a gyerekekkel.

Egyre több gyerek érkezik vegyes házasságból

A járványhelyzet miatt az ünnepi óvodaavatást elhalasztották, arra 2021. szeptember 11-én került sor. Az intézménybe összesen 71 apróság jár négy csoportba. A napközis Gomba csoportba 20 gyerek jár, 2,5 éves kortól 4 évesekig, vegyes házasságból öt gyereket írattak be. Az ugyancsak napközis Napsugár csoportban 22 gyerek van, 5–6 évesek korosztálya, közülük nyolc gyermek érkezett olyan vegyes házasságból, ahol az apa vagy az anya román nemzetiségű. A rövid programú, vegyes korosztályú Pillangó csoportba 15 gyermeket írattak, öt gyerek ugyancsak vegyes házasságból származik. Amint az intézményvezető hangsúlyozta, egy új, modern, kimagasló színvonalú és minden igényt kielégítő tanintézmény várta ebben a tanévben a legkisebbeket is, mivel tavaly ősszel a Manóház Óvoda keretében bölcsőde is nyílt. Az aprókák Csicsergő csoportjában tizennégy vegyes korcsoportú gyermek részesül gondoskodásban szeretetteljes légkörben egy kisdedóvó és két dadus személyében.

Mindegyik csoportszoba világos, gyermekbarát, esztétikus berendezésű. Otthonos, tágas, családias légkör megteremtésével barátságos környezetet alakítottak ki. A korszerű óvoda és bölcsőde megnyitásával növekedett a gyereklétszám, egyre több vegyes házasságból származó gyereket íratnak be az intézménybe, mert a szülők úgy vélik, hogy minőségibb körülményeket biztosítanak a gyerekeik számára. Az óvodai ellátás költségeiről érdeklődve megtudtuk, hogy a napközi otthonban egy gyerek ellátása 15 lej, a bölcsődei 12 lej, ami a három étkezést, reggelit, ebédet, uzsonnát foglalja magában, illetve ivóvizet, papírtörlőt és szalvétát. Másért nem kell fizetni, mivel abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy teljesen felszerelt óvodát kaptak, többet, mint álmodni mertek volna. A kivetítőtől kezdve a szenzoriális játékokig sok minden megtalálható, bábok, legók, kis konyhabútorok, tornához szükséges eszközök, matracok, akadálypályás játékok könnyítik meg az elhivatott pedagógusok mindennapi nevelő tevékenységét.

„A mi nemzedékünk most abban a szerencsés helyzetben van, hogy az anyaország kormányának támogatásával olyan álmokat tudunk megvalósítani, amelyek fontosak közösségünk életében. A gyerekek pedig kiváltságos helyzetben ebben a szép, felszerelt, korszerű épületben tanulhatnak, játszhatnak. Óvodapedagógusokként is szerencsések vagyunk, hogy ilyen körülmények között nevelhetjük, taníthatjuk a gyerekeket, és mindent megteszünk azért, hogy az új falak között is megmaradjon a meleg, családias légkör. Igyekszünk szeretettel, türelemmel, példamutatással nevelni a gyermekeket, és arra törekszünk, hogy mindenikük jól érezze magát, örömmel járjon óvodába és készüljön iskolába, hogy kiegyensúlyozott, boldog felnőtté váljon. Bízunk benne, hogy a Manóház kis lakói itt megkapják mindazt az élményt, amely életük végéig köti majd őket anyanyelvükhöz, szülőföldjükhöz. A lényeg, hogy közösségben gondolkodjunk, és hogy ezek a gyerekek is ugyanebbe az óvodába írassák majd a gyermekeiket, és talán még az unokáikat is. Mert a folytonosság lehet a fennmaradásunk záloga” – hangsúlyozták a dicsőszentmártoni magyar tannyelvű Manóház Óvoda pedagógusai.

MAROS MEGYEI TANÁCS

RÉSZVÉTELI KÖZLEMÉNY
Maros megye 2023. évi saját költségvetéséből a megyei érdekű nonprofit tevékenységekre nyújtandó, nem visszatérítendő finanszírozásokra vonatkozóan

1. A finanszírozó hatóság: a Maros Megyei Tanács, Marosvásárhely, Győzelem tér 1. sz., Maros megye, adószám 4322980, telefon 0265/263211, fax 0265/268718, web: www.cjmures.ro, e-mail: cjmures@cjmures.ro.

2. A nem visszatérítendő finanszírozásokra vonatkozó törvényes rendelkezések

- Az utólag módosított és kiegészített, az általános érdekű nonprofit tevékenységek részére közalapokból elkülönített, nem visszatérítendő finanszírozások rendszerére vonatkozó 350/2005. sz. törvény;
- Az utólag módosított és kiegészített, a kulturális programok, projektek és tevékenységek finanszírozási rendszerének a javítására vonatkozó 51/1998. sz. kormányrendelet;
- Az utólagos módosításokkal és kiegészítésekkel újraközölt, Románia elismert vallási felekezeteihez tartozó egyházközségeknek nyújtott egyes pénzügyi támogatásoknak a meghatározására vonatkozó 82/2001. sz. kormányrendelet, illetve az újraközölt, a 82/2001. sz. kormányrendelet alkalmazásának a metodológiai normái jóváhagyására vonatkozó 1470/2002. sz. kormányhatározat;
- Az utólag módosított és kiegészített, a sportprojektek és -programok közalapokból történő finanszírozására vonatkozó 664/2018. sz. ifjúsági és sportminiszteri rendelet;
- Az utólag módosított és kiegészített, a szociális ellátási egységeket alapító és ügykezelő, jogi személyiséggel rendelkező romániai egyesületek és alapítványok támogatására vonatkozó 34/1998. sz. törvény előírásai alkalmazási metodológiai normáinak a jóváhagyásáról szóló 1153/2001. sz. kormányhatározat III. fejezete – Az egyesületek és az alapítványok értékelése és kiválogatása;
- Az utólag módosított és kiegészített 350/2006. sz. ifjúsági törvény.

3. A területek, amelyek részesülnek Maros megye 2023. évi saját költségvetéséből nyújtott, nem visszatérítendő finanszírozásból a megyei érdekű nonprofit tevékenységek részére, a következők: kultúra, felekezetek, sport, szociális ellátás és ifjúsági tevékenységek.

4. A Maros megye 2023. évi általános költségvetésének jóváhagyásáról szóló 2023. február 2-i 13. sz. Maros megyei tanácsi határozat és a Maros megye általános költségvetéséből a 2023. évre, a kultúra, felekezetek, sport-, ifjúsági tevékenységek és szociális ellátás területén, a nem visszatérítendő finanszírozások odaítélése éves programjának jóváhagyásáról szóló 2023. február 2.-i 16. sz. Maros megyei tanácsi határozat szerint a 2023. évben a megyei érdekű nonprofit tevékenységek finanszírozására a rendelkezésre bocsátott összegek a következők:

- 400.000 lej kultúrára
- 600.000 lej a felekezeteknek
- 970.000 lej sportra
- 1.000.000 lej szociális ellátásra
- 150.000 lej ifjúsági tevékenységekre

5. A projektek lebonyolításának ideje: a 2023. év.

6. A nem visszatérítendő finanszírozás kérelmezési dokumentációja elérhető a Maros Megyei Tanács internetes oldalán, a Proiecte (Tervezetek) menüpontban, beszerezhető a Maros Megyei Tanács székhelyén, a bizottságok titkárságain.

- kultúra – Kutasi Melinda tanácsadó – 60. sz. iroda;
- vallásügyek – Lucia Felicia Cismaş tanácsadó – 63. sz. iroda;
- sport – Mureşan Rodica tanácsadó – 65. sz. iroda;
- szociális ellátás – Carmen Orăşan tanácsadó – 111. sz. iroda;
- ifjúsági tevékenységek – Teodora Vaida tanácsadó – 68. sz. iroda;

7. A pályázók benyújthatják a Pályázó útmutatójában előírt dokumentációt a Maros Megyei Tanács Marosvásárhely, Győzelem tér 1. sz. alatti székhelyére, az általános iktatóba (1. sz. iroda), 2023. április 3-án 16 óráig, vagy elküldhetik postán azzal a feltétellel, hogy az megérkezzen a megjelölt határidőig.

8. A nem visszatérítendő finanszírozásokra vonatkozó projekteket a Maros Megyei Tanács illetékes bizottságai bírálják el.

9. A kiválasztási és értékelési eljárás alatt a bizottságok titkárai a Maros Megyei Tanács www.cjmures.ro internetes oldalán közlik az összes közleményt a kultúra, felekezet, sport, szociális ellátás és ifjúsági tevékenységek területén a megyei érdekű nonprofit tevékenységek részére Maros megye saját költségvetéséből nyújtott nem visszatérítendő finanszírozások odaítélésének szabályzata szerint, beleértve a rész- és a végleges eredményeket.

Péter Ferenc
ELNÖK

Az ORTOPROFIL MAGÁNCÉG GONDNOKI/HÁZMESTERI állást ajánl egy házaspárnak állandó ottlakással történő munkavégzésre.
Női munka: recepciós feladatok, takarítás.
Férfimunka: karbantartási munkálatok, épületfelügyelet, ügyintézés.
Elvárás a B kategóriás jogosítvány, vezetési gyakorlat.
Amit biztosítanak: stimuláló bérezés, lakás, rezsimentes élet.
Fontos a román és magyar nyelv ismerete.
Az önéletrajzokat a resurseumane@ortoprofil.ro e-mail-címre várják, valamint benyújtható Marosvásárhelyen, a Hídvég (Podeni) utca 44/A szám alatt. (sz.-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (66289)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (66289)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049)

DR. INCZE SÁNDOR belgyógyász főorvos betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatt. Tel. 0265/265-112. (18327-I)

CUKRÁSZLABORBA SÜTEMÉNYKÉSZÍTÉSHEZ értő személyeket alkalmazunk. Tel. 0745-668-883. E-mail-cím: jutkams@yahoo.com (23421-I)

EGYESÜLETEK ALAPÍTÁSA, ÜGYINTÉZÉSE. Tel. 0729-567-876. (18745-I)

A TORDAI CÉG alkalmaz MÉSZÁROST és NŐT a belesműhelybe. Tel. 0744-644-026. (23434)

POSTÁST alkalmazunk meghatározott időre, napi 8 órás munkaprogrammal. Tel. 0265/224-300. (sz-I)

A **Mureş Insolvency SPRL**, a dicsőszentmártoni Avram Iancu utca 144. szám alatti székhelyű, csődbe jutott **Bicapa Rt.** cégfelszámolója,
nyilvános árverésen értékesíti
a csődbe ment cég következő javait:
1. A dicsőszentmártoni Felszabadulás (Dezrobirii) utca 4. szám alatti garzontömbházhoz tartozó 398 négyzetméter terület. Kikiáltási ár: 2.985 euró.
2. A dicsőszentmártoni Avram Iancu utca 158. szám alatti 6276 négyzetméter beltelek (az étkezde körül). Kikiáltási ár: 47.070 euró.
3. A dicsőszentmártoni Felszabadulás utca 3. szám alatti élelmiszerraktár és a hozzá tartozó 349 négyzetméter terület. Kikiáltási ár: 7.625 euró.
4. A dicsőszentmártoni Avram Iancu utca 144. szám alatti vendégház négy hálószobával, nappalival, protokollteremmel, konyhával, fürdőszobával, illemhellyel, előtérrel, valamint a hozzá tartozó 292 négyzetméter területtel. Kikiáltási ár: 6.042,30 euró.
5. A dicsőszentmártoni Június 1. utca 17. szám alatti 4835 négyzetméteres beltelek (volt tervezőműhely). Kikiáltási ár: 20.951,66 euró.
6. A dicsőszentmártoni Avram Iancu utca 158. szám alatti légvédelmi óvóhely a hozzá tartozó 561 négyzetméter területtel. Kikiáltási ár 17.207,50 euró.
Az árverés **március 10-én 13 órakor** lesz a cégfelszámoló Marosvásárhely, G-ral Avramescu utca 4. szám alatti székhelyén, és péntekenként ugyanazon helyszínen és időpontban megismétlik, a javak értékesítéséig.
Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és/vagy jogi személyek, akik/amelyek megvásárolják a tenderfüzetet, és garanciaként kifizetik a kikiáltási ár 10%-át, valamint a részvételi díjat az árverést megelőző napon 14 óráig.
Bővebb felvilágosítás a 0265/269-700-as, a 0265/261-019-es és a 0745-146-096-os telefonszámon.

Üzleti sikereinek titka:
a jó REKLÁM!
Hirdessen a NÉPÚJSÁGBAN
Maros megye legnépszerűbb napilapjában!

MEGNYÍLT BACIU MONA-MAGDALENA KÖZJEGYZŐI IRODÁJA,
az ügyfelek rendelkezésére áll a Ştefan cel Mare utca 9/2. szám alatti székhelyen.
Mobiltelefon: 0773-870-803, vezetékes telefon: 0365/450-209.
E-mail-cím: monabaciu.notar@gmail.com
A közjegyző magyar nyelven anyanyelvi szinten és angolul is beszél. (18866-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VESZEK régi képeket, képkereteket, antik bútorokat, porcelántárgyakat stb. Tel. 0731-309-733. (-I)

TŰZIFA eladó: bükk és gyertyán, házhoz szállítva. Tel. 0757-626-019. (18831)

ELADÓ garázs a Kárpátok sétányon. Tel. 0746-638-960. (18912-I)

ELADÓ 10 ha termőföld Szentpál községben. Tel. 0740-527-205. (18733)

ELADÓ Magyarországon, Kehidakustányban két telek bekötésekkel. Telekszám: 1128 = 938 m² (ára 19.000 euró), 1129 = 937 m² (ára 19.000 euró). Tel. 00-49-094-661-206, 00-49-175-194-9701, Barabás Tibor. (18804-I)

ELADÓ jó minőségű 120 literes betonkeverő. Tel. 0756-958-601. (18919-I)

LAKÁS

KIADÓ március 15-től felújított, bútorozott garzon a főtéren, a polgármesteri hivatal közelében. Tel. 0741-406-028. (18820-I)

KIADÓ egy szoba tömbházlakásban egy személynek. Bére: 500 lej/hó. Tel. 0771-677-830. (18811)

KIADÓ kétszobás lakás a Fortuna környékén. Tel. 0744-389-289. (p.-I)

ELADÓ első osztályú, 2 szobás, III. emeleti tömbházlakás Marosvásárhelyen, a Măgurei utca 34. szám alatt. Az ingatlan saját hőközponttal és internet-szolgáltatással rendelkezik, hőszigetelve van, kamra, spájz és fedett erkély is tartozik hozzá, a bejáratnál kaputelefon van. Irányár: 56.000 euró. Érdeklődni a 0758-071-088-as telefonszámon lehet. (18915-I)

ELADÓ ház Cserefalván. Tel. 0740-546-016. (mp.-I)

ELADÓ kétszobás, harmadik emeleti lakás a Kövesdombon, a Páring utca 44. szám alatt + pincehelyiség. Ára 56.000 euró. Tel. 0743-046-954. (18940)

KIADÓ másfél szobás, bútorozatlan garzonlakás hosszú távra a Kárpátok sétányon. Tel. 0749-425-152. (18941)

MINDENFÉLE

TÖBBÉVES TAPASZTALATTAL rendelkező kertészmérnök szakszerű gyümölcsfa- és cserjemetszést vállal. Előjegyzésért hívják a következő telefonszámot: 0745-318-396, Szigeti Botond. (sz.-I)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szúnyoghálók, rolók szerelése. Tel. 0771-383-725. (18695)

RENDELÉSRE bútorokat készítek. Üzleti bútor összeszerelését vállalom. Tel. 0748-691-858. (p.-I)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is, törmelékszállítást, valamint csomagszállítást Budapestre. Tel. 0749-543-104. (17732-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, tetőkészítést, belső építkezési munkát. Tel. 0749-543-104. (12995-I)

A DENNIS METAL RECYCLING begyűjt ócskavasat, színesfémhulladékot, akkumulátorokat, háztartási gépeket és forgalomból kivont járműveket. Munkapont: Koronka 408L szám. A szállítást biztosítjuk. Tel. 0755-517-698. (23347)

TÉVÉ-, MOSÓGÉPJAVÍTÁS a kliens lakásán. Tel. 0740-527-205. (18349)

MINDENFÉLE bútor készítését vállaljuk PAL-ból és MDF-ből. Bő színválaszték. Az üzletben többféle, minőségi kanapét forgalmazunk, különböző méretben lehet rendelni. Biztosítjuk a szállítást és a szerelést. Tel. 0740-095-192, 0740-630-529. (18872-I)

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, benti munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk! Tel. 0767-837-782. (18810)

CÉG 10% kedvezménnyel vállal háztetőkészítést, tetőjavítást, cserépforgatást, építkezési, beltéri munkát stb. Tel. 0774-574-527. (18875)

FAMETSZÉS, favágás, permetezés. Tel. 0770-621-920. (18875)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, meszelést, festést, szigetelést, laminált padló lerakását, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-596-889, Szilárd. (18850-I)

KERESEK egy középkorú nőt takarításra. Tel. 0743-675-940. (18916)

VÁLLALOK építkezési munkát számlával, fametszést. Törmeléket szállítok. Tel. 0741-352-972. (18917)

VÁLLALJUK: régi tető felújítását cseréppel vagy lemezzel, tetőjavítást, csatornacserélést, kerítésfestést, cserépforgatást, udvartakarítást. Hívjanak bizalommal! Tel. 0750-863-167, 0749-909-182. (18935)

FÉRFIT keresek gyümölcsfák metszésére, kerttakarításra Marosvásárhelyen. Tel. 0774-585-903. (18942-I)

AUTOMATA mosógépeket és hűtőszekrényeket javítok. Tel. 0755-825-502. (18944-I)

KIADÓ 36 m²-es üzlethelyiség az Uniriiban, a piac mellett, 14 évig virág- és ajándékbolt volt. Ugyanitt **KIADÓ** különálló kétszobás lakás. Tel. 0742-405-968. (18947-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Elmentél tőlünk egy csendes hajnalon, köszönni nem volt alkalom. Az idő nem gyógyítja sebeinket, mert te igazán szerettél minket.
Fájó szívvel emlékezünk március 3-án a székelykövesdi születésű BARTHA ZOLTÁNRA halálának 20. évfordulóján. Nyugodjék békében! Felesége, fia, két lánya, két veje, két unokája és két dédunokája. (18922)

Fájdalommal emlékezem édesapámra, a kutyfalvi SZÁNTÓ ISTVÁNRA, aki ezelőtt 27 évvel csukta örök álomra szemét. Drága édesapám, álmodj szépeket! Emlékét őrzöm. Leánya, Bartha Gizella. (18924-I)

Kegyelettel és soha el nem múló szeretettel emlékezünk az erdőszentgyörgyi születésű UNGVÁRI MÁRIA marosvásárhelyi lakosra, halálának 7. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (18931-I)

Fájó szívvel emlékezünk özv. KÁDÁR TERÉZRE halálának 10. évfordulóján. Nyugodjon békében! Szerettei. (18939)

Az idő múlik, feledni nem lehet, szívünkben őrizzük drága szép emlékedet. Szomorú és fájó szívvel emlékezünk március 3-án id. SZÉKELY GYÖRGYRE, a Metalotehnica volt tervezőjére halálának 19. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Őt sosem feledő szerettei. (18946)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, testvér, rokon, barát,
MÁRTON EDIT
a marosvásárhelyi posta volt munkatársa
február 25-én, életének 71. évében, tragikus hirtelenséggel Budakeszin elhunyt.
Emlékét szívünkben őrizzük. Nyugodjon békében! (18932-I)

Szívünk mély fájdalmával, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a drága jó édesapa, após, nagyapa, apatárs, keresztapa, rokon, barát és szomszéd,
GÁLFI LŐRINC
92 éves korában türelemmel viselt betegség után elhunyt.
Drága halottunk földi maradványait március 4-én, szombaton 13 órakor helyezzük örök nyugalomra a nyárádmagyarósi temetőben.
A gyászoló család. (18934-I)

RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétem Erzsikének szeretett édesapja, GÁLFI LŐRINC elhunyta alkalmából. Emese és családja. (8945-I)

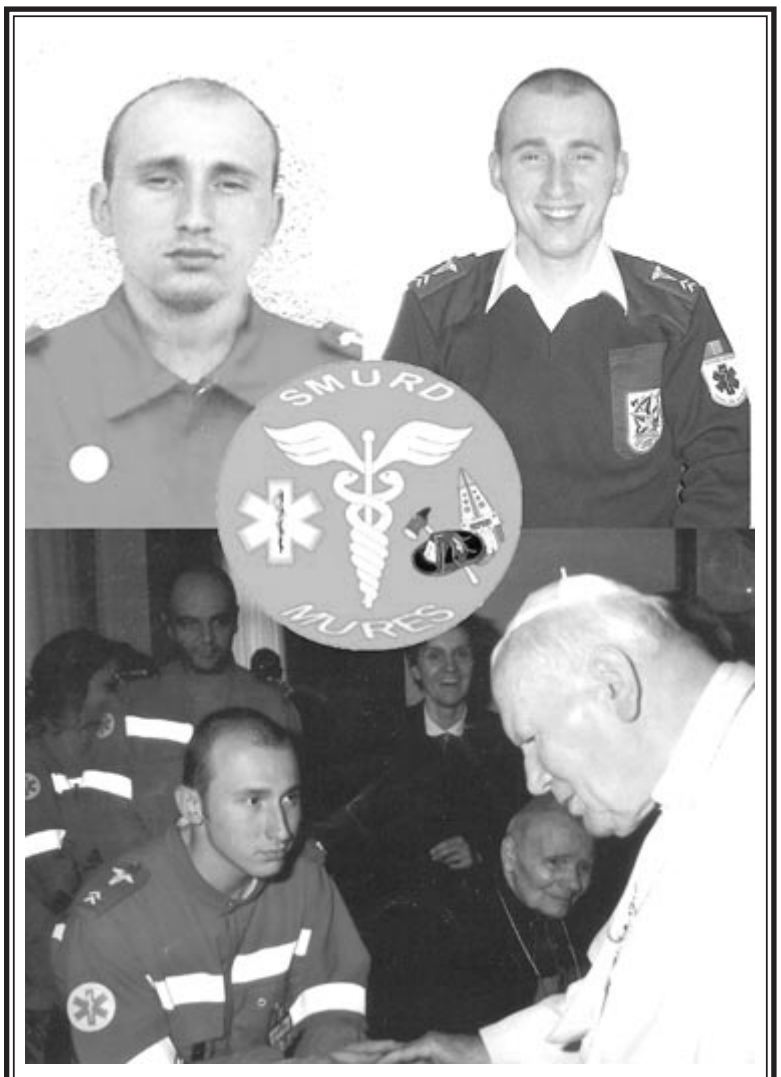

Olyan szép volt, szebbet nem is kérünk, voltál és vagy, s létezel, amíg csak élünk. Ezernyi emlék, mely nyomot hagyott bennünk, s millió szó, melyet felidézve könnyes lesz a szemünk. Csillagnyi öröm, melyet szereztél nekünk, köszönjük, Uram, hogy amíg lehetett, itt voltál velünk.
Halálának huszadik évfordulóján szeretettel emlékezünk és emlékeztetünk a drága jó gyermekre, testvérre, rokonra, barátra és ismerősre,
FERENCZI CSONGOR LÓRÁNTRA,
a SMURD volt asszisztensére,
aki három másik társával helikopter-balesetben életét vesztette.
„Aki por, csak az válik röggé, de akit a szívek őriznek, az él mindörökké.”
Nyugodj békében!
Fájó szívű édesanyád, Margit és szerető testvéred, Szabolcs.
(18921-I)

Ott pihensz már, hol nem fáj semmi,
s nyugalmadat nem zavarja senki.
Életed elszállt, mint a virágillat,
de emléked ragyog, mint a fényes csillag.
Fájó szívvel emlékeztünk március 1-jén
VIGH JÓZSEFRE
halálának első évfordulóján.
Szerető felesége, Zsóka, lánya, Babi, fia, Józsi, három unokája, három dédunokája. (18886)

„Egy mese volt, egy pillanat,
Egy álom tán, mely megszakadt,
hogy volt egy kéz, mely ringatott,
és volt egy dal, mely altatott,
és volt egy szív, egy drága szív,
mely értünk élt és dobogott, de itthagyott.”
Soha el nem múló szeretettel emlékezünk drága jó édesanyánkra, az ákosfalvi születésű
DANGULY JOZEFINÁRA
halálának első évfordulóján. Jóságodat, szeretetedet szívünkben mindörökké megőrizzük. Minden érted hulló könnycsepp nyugtassa álmodat.
Lányaid: Éva, Icu és Jutka, valamint családjuk. (18933-I)

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM
www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapból származó összeggel márciusra ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között.

FYSAM
AUTO DECORATIVE GMBH

Németországba, betanított gyári munkára, autóalkatrészeket gyártó céghez keresünk dolgozni vágyó új munkatársakat. Nem szezonmunka, hosszú távra tervezünk.

Feltételek: autó a munkába járáshoz, alapfokú angol- és/vagy németnyelv-tudás, max. életkor 45 év.

A jelentkezéshez német vagy angol nyelvű fényképes önéletrajz szükséges, amit a következő e-mail-címre várunk:
Beatrix.Szabo@fysam-auto.com

A Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály közleménye

A Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály **2023. március 15-én 12 órai kezdettel** az intézmény Köztársaság utca 30. szám alatti székhelyén

nyilvános árverést tart

egy 4400 négyzetméter beltelek (telekkönyvszáma 51356 – Dicsőszentmárton) értékesítésére. Kikiáltási ár 20.584 lej, az ár nem tartalmazza a héát.

A pénzügyi eljárási törvénykönyvre vonatkozó 2015. évi 207-es törvény 250. cikkelye 4. bekezdésének i) pontjánál szereplő előírások értelmében felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a meghirdetett ingóságokra, hogy értesítsék erről a végrehajtót az árverés időpontja előtt.

A fent említett jogszabály 250. cikkelye 4. bekezdésének j) pontja, valamint 7. bekezdése értelmében a liciten való részvételhez az ajánlattevők legalább egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: a vásárlási ajánlatukat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló iratot – a pénzt a Dicsőszentmártoni Kincstárba az IBAN RO02TREZ479506701XXXXXXX számlára kell átutalni, címzett a Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal, Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály, adószám 4322696 –, vagy banki garancialevelet a kikiáltási ár 10%-át kitevő összegről, az ajánlattevőt képviselő személy nevére meghatalmazást, romániai jogi személyek a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolatát, külföldi jogi személyek a bejegyzési okirat román nyelvű fordítását, romániai magánszemélyek a személyazonossági igazolvány másolatát, ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen.

Az árverésről szóló közlemény kifüggesztésének időpontja: 2023. március 3. A közleményt kifüggesztik a Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály, a Dicsőszentmártoni Polgármesteri Hivatal székhelyén, és megjelenik a Közpénzügyi Minisztérium weboldalán is.

Bővebb felvilágosítás a székhelyen, az adóbegyűjtő és végrehajtói irodában (Sandor Ioan ellenőr) vagy a 0265/443-312-es telefonszámon.

Kaisser Adriana osztályvezető